

Charitný spravodaj

TRNAVSKÁ
ARCIDIECÉZNA
Charita

Noviny Trnavskej arcidiecéznej charity | NEPREDAJNÉ | ročník IV. | november 2021 | 2. číslo

Veronika Cifrová-Ostrihoňová:

Chcela by som farebnejší svet

Známa moderátorka je ambasádorkou predvianočnej kampane charity. Vo videu vystupuje na jednom pódiu s ľuďmi, ktorí našli vďaka charite nový zmysel života.

čítajte viac
na stranách 6 – 7

9

Náš projekt

Hlinený dukát

Platí už v siedmich mestách

10

Téma

Hrozila im ulica

Dostali šancu na životný reštart

12

Príbeh

Nevidiaca masérka

Odletela za svojím snom

15

Zahraničie

Záchranná akcia

Jediná cesta z pekla viedla na more

Odstup verus blízkosť

Sú to už takmer dva roky, počas ktorých sa stretávame s preventívnymi opatreniami. Nosíme rúška, mnohí z nás opustili kancelárie a pracujú z domu. Popri týchto opatreniach sa často zdôrazňuje aj ďalšie. Odstup.

Odstup nás má chrániť, pretože dostatočná vzdialenosť obmedzuje šírenie vírusu. Ako však dodržiavať odstup v službách charity, keď jej poslaním je stáť blízko pri človeku? Byť pri tých ľuďoch, ktorí sú odkázaní na bezprostrednú a každodennú pomoc sociálnych pracovníkov, zdravotníkov a opatrovateľiek, na pomoc tých, čo im priniesú potraviny alebo spotrebič, ktorý si sami nemôžu dovoliť. Vo všetkých službách Trnavskej arcidiecéznej charity a našich sesterských charít je potrebný, ba priam nutný osobný kontakt s človekom. Znamená to fyzickú aj mentálnu blízkosť. Verte, že v čase pandémie, a teda popri všetkých opatreniach, je to obzvlášť ťažké. Napriek tomu pracovníci charity neprerušili svoju prácu ani v jednej zo služieb a sú blízko pri zranených a ubolených ľuďoch. Navyše, darí sa nám prichádzať za núdznými stále viac a poskytovať im väčšiu oporu. V roku, ktorý pomaly ale isto prichádza do finále, sme prijali nových kolegov do projektu Dostupné bývanie, výrazne rozširujeme tím opatrovateľiek a pomoc poradcov pre špecializované sociálne poradenstvo prinášame na sever aj na juh od Trnavy. O týchto a ďalších novinkách sa dočítate na stranách novín, ktoré držíte v rukách.

Charita rastie, pretože rastú potreby ľudí odkázaných na charitu. Som vďačný Bohu, že sa nám darí udržať minimálny odstup. Som vďačný za všetkých pracovníkov, že sú verní nášmu poslaniu, a to aj v týchto náročných podmienkach. Vám všetkým želám, aby ste v čase rôznych obmedzení dokázali vidieť, chápať a prijímať dôležitosť blízkosti, o ktorú sme pre dnešné, objektívne podmienky, načas prišli. Jedu z foriem vašej blízkosti pociťujeme v podobe podpory charity. Pomáhať tým najodkázanejším ľuďom sa nám darí aj vďaka nej. Vďaka za vašu pomoc a modlitby. Nech sa vám dostáva všetkého, čo potrebujete.

Miroslav Dzurech,
riaditeľ Trnavskej
arcidiecéznej charity

Rozširujeme službu v Galante a v Novom Meste nad Váhom

Von z problémov krok po kroku s poradcom

Stratili prácu, do ich života zasiahla choroba, dostávajú sa do dlhových a hrozí im bezdomovectvo. Ľuďom v zložitých životných situáciách pomáha Trnavská arcidiecézna charita prostredníctvom špecializovaného sociálneho poradenstva. Po Trnave a Piešťanoch pripravuje otvorenie poradní v Galante a v Novom Meste nad Váhom.

Andrea stratila všetky rodinné väzby, nemala kde bývať a aj s malým dieťaťom sa takmer ocitli na ulici. V takejto situácii zaklopala na dvere Centra pomoci človeku v Piešťanoch. Špecializované sociálne poradkyne jej pomáhali pri vybavovaní pomoci v hmotnej núdzi, našli jej dočasné útočisko

Poradca vie človeku v núdzi pomôcť na ceste k zmene.

a krok po kroku ju sprevádzali k vytýčenému cieľu. Andrea dnes býva v nájomnom byte, našla si prácu a jej syn chodí do škôlky.

Pomáhať viacerým

Práve takéto výsledky sú najväčším úspechom špecializovaného sociálneho poradenstva, služby, ktorú Trnavská arcidiecézna charita mesačne poskytne približne sto osemdesiatim ľuďom. Ich počet z roka na rok narastá. Do piešťanskej poradne prichádza čoraz viac klientov z Nového Mesta nad Váhom, v trnavskej poradni zas nachádzajú pomoc ľudia z Galanty. „Práve preto sme cítili potrebu priniesť poradenstvo do spomínaných miest,“ hovorí Daniela Patková, vedúca pracovníčka špecializo-

vaného sociálneho poradenstva Trnavskej arcidiecéznej charity. V oboch mestách pracuje charita s núdznými ľuďmi prostredníctvom farských charít, poskytuje im potravinovú a materiálnu pomoc. Špecializované sociálne poradenstvo bude nadstavbou tejto pomoci. Činnosť farských charít, ktoré vedú dobrovoľníci, doplní odborná činnosť poradcu.

Opора na ceste za zmenou

Úlohou poradcu je v prvom rade vypočuť a spoznať človeka, ktorý potrebuje pomoc. Následne spolu hľadajú riešenia problémov, poradca ho motivuje a povzbudzuje, sprevádza ho na úradoch, pomáha mu pri hľadaní práce.

„Pre zmenu sa musí klient rozhodnúť sám, v nás, poradcach, má však oporu na tejto ceste,“ hovorí Daniela Patková. Trnavská arcidiecézna charita je jediná organizácia, ktorá na území Trnavského samosprávneho kraja poskytuje špecializované sociálne poradenstvo ľuďom bez domova a tým, ktorým bezdomovectvo hrozí. Poradne v Galante a v Novom Meste nad Váhom by mali fungovať začiatkom budúceho roka. Službu chce charita následne priniesť do Hlohovca, Serede a Dunajskej Stredy. Na financovaní špecializovaného sociálneho poradenstva sa spolupodieľajú samosprávne kraje, akreditáciu organizáciám udeľuje ministerstvo.

TEXT A FOTO:
DARINA KVETANOVÁ

Úspešná zbierka: Vyzbierali sme

Slovenská katolícka charita v spolupráci s 10 diecéznymi a arcidiecéznymi charitami vyzbierala v 12. ročníku zbierky školských pomôcok 45-tisíc kusov rôznych potrieb. Charity ich priebežne rozdeľovali do rodín, v ktorých nie je dostatok finančných prostriedkov na to, aby deti vychystali do školy tak, ako je potrebné.

Pomôcky zo zbierky však putovali aj do detských domovov, partnerských organizácií a občianskych združení, ktoré pracujú so žiakmi a študentmi. Ľudia počas tohto ročníka prispeli aj do finančnej časti zbierky, v ktorej sa vyzbieralo 15-tisíc eur. Charita tak bude môcť podporiť aj ďalšie potreby školákov na celom Slovensku, ktoré súvisia so vzdelávaním. Do zbierky sa darovaním pomôcok zapojili jednotlivci, školy, samosprávy, farnosti, ako aj firmy so svojimi zamestnancami. Zástupcov Slovenskej katolíckej charity prijala v Prezidentskom paláci aj prezidentka SR Zuzana Čaputová, ktorá darovala niekoľko plných školských tašiek a podporila sociálne štipendium pre školákov.

kvet

Tento rok sme mohli
prísť na predajne OC Max.

Viac opatrovateliek pre Trnavu a okolie

Seniorom, ktorí sa o seba nevedia sami postarať, no chcú zostať v domácom prostredí, pomôže Trnavská arcidiecézna charita ešte významnejšie. Od decembra rozširuje tím opatrovateliek. Pôsobiť budú v Trnave a blízkyh obciach.

Na charitu sa najčastejšie obracajú deti či vnúčatá seniorov s potrebou zabezpečiť pre nich opatrovatelku v čase, keď sú v práci. Záujem o túto službu je veľký, viacerým žiadateľom preto charita nevedela v minulosti vyhovieť. Už v blízkyh dňoch, od decembra, však rozširuje tím opatrovateliek, ktoré pomôžu odkázaným seniorom z Trnavy a blízkeho okolia. „Získali sme podporu z Európskeho sociálneho fondu. Vďaka do-

tácii dokážeme pokryť časť miezd a rozšíriť náš tím na pätnásť opatrovateliek. Službu opatrovania poskytnú odkázaným ľuďom priamo v ich domácnosti, každý pracovný deň v čase od 7.30 do 16. hodiny,“ hovorí vedúca opatrovateľskej služby Adriana Krajčovičová. I keď je táto služba určená prioritne pre seniorov, využívajú ju aj ľudia v produktívnom veku. „Mali sme napríklad klienta s vážnou zdravotnou diagnózou po amputácii nohy a ďalších ľudí, ktorí neboli v seniorskom veku, no boli odkázaní na pomoc iného človeka,“ opisuje Adriana Krajčovičová. Opatrovateľka prichádza do domácnosti podľa potreby klienta na jednu až osem hodín. Pomáha mu pri hygiene, vymieňa inkontinenčné pomôcky, pripravuje a podáva stravu, spre-

vádza ho k lekárovi alebo na úrad, poskytuje mu dohľad počas dňa, zabezpečuje bežné upratovanie v domácnosti a ďalšie činnosti. Trnavská arcidiecézna charita poskytuje túto službu od roku 1999. Zamestnáva výlučne opatrovateľky, ktoré absolvovali odborné vzdelávanie a počas roka im poskytuje pravidelné školenia.

Staráme sa s láskou

- Potrebujete opatrovatelku pre vášho seniora? Zverte ho do rúk organizácii, ktorej môžete dôverovať.
- Hľadáte uplatnenie ako opatrovatelka? Staňte sa súčasťou nášho tímu.

Kontaktujte nás telefonicky alebo e-mailom: 0948 362 875, chsvr@charitatt.sk

Trnavská arcidiecézna charita bude mať od decembra až pätnásť opatrovateliek pre seniorov v Trnave a okolí.

Pomoc, ktorá sa začína teplým čajom

Dva až trikrát do týždňa prichádzajú v týchto dňoch charitní streetworkeri do trnavských ulíc. Nachádzajú tam ľudí bez domova, ponúkajú im teplý nápoj a informujú ich o sociálnych službách, ktoré môžu využiť.

V projekte streetwork, terénna sociálna služba krízovej intervencie, momentálne pôsobí šesť dobrovoľníkov. V Trnave mapujú lokality, kde sa často zdržiavajú ľudia bez domova. Ich výskyt streetworkerom nahlasuje aj verejnosť a partnerské organizácie. „Do mesiaca máme asi tri takéto podnety, vďaka nim môžeme prísť na ohlásené miesto a nadviazať s človekom v núdzi kontakt,“ hovorí Patrik Bellay, koordinátor streetworku. Počty ľudí, ktorí žijú na ulici v Trnave, sa podľa neho počas pandémie dramaticky nezmenili. „Niekomu sa podarí odísť z ulice, niekto iný na ňu príde. Ak je človek na ulici krátko, zdržiava sa skôr na periférii, mimo frekventovaných miest. Vtedy ani nevie o sociálnych službách, ktoré môže využiť. Mnohí ľudia bez domova prichádzajú do Trnavy z iných miest.“ Práve streetworkeri im prinášajú tieto dôležité informácie, ako aj teplý nápoj a v zimných mesiacoch tiež ponožky. V čase pandémie dodržiavajú aj mimoriadne opatrenia, neošetrujú núdznym

rany, udržiavajú odstup, chránia sa rukavicami, respirátormi, dezinfekciou a službu poskytujú len v otvorenom priestranstve. „Táto služba je dôležitá, pretože charita dáva obraz o tom, koľko ľudí na ulici žije, kde sa zdržiavajú a aká je ich situácia. Ľudia bez domova zas streetworkeri motivujú k využitiu ďalších sociálnych služieb,“ dodáva Patrik Bellay.

DARINA KVETANOVÁ

Streetwork hľadá posily

Do tímu streetworku hľadáme posily. Naším dobrovoľníkom môže byť človek, ktorý rád pomáha, nemá predsudky voči ľuďom bez domova, chce takejto činnosti venovať svoj čas a zároveň získať nové skúsenosti. Streetwork

je výborná prax pre študentov sociálnych odborov, ale aj príležitosť zapojiť sa do dôležitej pomoci. *Vyskúšajte si ho s nami.*

Zavolajte na telefónne číslo 0940 601 716 alebo napíšte mail na patrik.bellay@charitatt.sk

45-tisíc pomôcok pre školákov

Školáčka obdarovaná pomôckami.

Pomohla aj spoločnosť Marelli.

Podpora zbierky od zamestnancov Johns Manville.

Zbierali aj partneri z POSS - SLPC.

príbehy zo Siete pomoci

Pomoc do Veselého

Peter a jeho rodina bývajú v rodinnom dome vo Veselom. Žijú v skromných podmienkach, s piatimi deťmi, ktorým sa snažia zabezpečiť všetko, čo potrebujú. Peter svojpomocne opravuje dom, náklady za materiál sú však vysoké. Túto rodinu preto podporujeme trvanlivými a čerstvými potravinami. V septembri sme im vďaka partnerstvu s Nadáciou EPH zakúpili ohrievač vody. Za každú pomoc sú veľmi vďační a my vidíme, ako veľmi sa svoju situáciu snažia zlepšovať.

Cesty na Južné Slovensko

Pani Melinda pochádza z ďalekej obce na juhu Slovenska. O svojho maloletého syna sa stará sama, jej manžel je vo výkone trestu odňatia slobody. Rodina má dlhodobé problémy s vodou a kúrením. Na odľahčenie rozpočtu jej pri každej ceste smerom na juh Slovenska privezieme zásoby trvanlivých potravín, zeleniny, ovocia, pečiva a drogérie, za ktoré je veľmi vďačná. V obci Pribeta, v okrese Komárno, žije vo veľmi chudobných pomeroch pani Zlatica s dcérou. Rodinu trápi nedostatok financií, aj preto nedokážu vyriešiť problém s vodou v ich dome. Pre odľahčenie rodinného rozpočtu pomáhame rodine potravinami, drogériou, zeleninou a ovocím od našich partnerov.

Ste majster či firma a chcete pomôcť?

Mnohí klienti charity, najčastejšie rodiny s malými deťmi, majú závažné problémy na rodinných domoch, opravy si však nemôžu dovoliť. Ak ste stavebná firma, inštalatér, vodár, maliar, obkladač či iný majster a radi by ste pomohli ľuďom v núdzi, kontaktujte nás mailom na media@charitatt.sk. Spoločnými silami môžeme uľahčiť život ľuďom z chudobných pomeroch. **ĎAKUJEME.**

Dve ceny pre farskú charitu v Seredi

Prínos farskej charity v Seredi ocení samospráva. Samotná charita ako kolektív a Mária Fačkovcová, ktorá stojí na jeho čele zas ako jednotlivec, dostanú Cenu mesta Sered'. Radnica ňou každoročne vyjadruje uznanie osobnostiam s mimoriadnym prínosom v rozvoji mesta.

Návrhy na ocenenie kolektívov a jednotlivcov podáva počas roka verejnosť. Práve táto skutočnosť potešila Máriu Fačkovcovú najviac. „Naše služby robíme citlivo, diskretné a je pre nás veľkým zadosťučinením, že si nás napriek tomu niekto všimol,“ povedala.

Komu pomáhajú

Farská charita sa v Seredi stará o dve skupiny núdných. Prvými sú tí, ktorí žijú na ulici a ľudia z veľmi chudobných pomeroch, ktorým strata útočiska bezprostredne

ilustračné foto

Utorňajšia služba farskej charity. Do jej priestorov prichádzajú najnúdznejší ľudia.

Foto: Mária Fačkovcová

hrozí. Pre nich sú priestory farskej charity otvorené každý utorok od 15.15. do 17. hodiny. V tomto čase tam dostanú potraviny, hygienické potreby, ako aj poradenstvo od charitných dobrovoľníkov. Druhou skupinou, ktorej farská charita v Seredi pomáha, sú rodiny. „Za nimi prichádzame osobne. Pomáhame im postaviť sa na vlastné nohy od potravinovej a materiálnej pomoci cez poradenstvo až po nastavenie splátkového kalendára, pokiaľ majú dlhy,“ vysvetľuje

Mária Fačkovcová. O núdných sa často dozvedajú od obyvateľov Serede alebo od partnerských organizácií. „Učiteľka z jednej základnej školy nám napríklad povedala o žiakovi z veľmi chudobných pomeroch. Zistili sme, že rodina už dlho žije vo veľmi núdných podmienkach, ktoré sa zhoršili aj vážnymi zdravotnými problémami matky. Okamžite sme preto začali s pomocou. Situácia v rodine je teraz podstatne lepšia, veríme, že z najhoršieho sú von.“

Zázračný systém

Vo farskej charite Sered' pôsobí momentálne pätnásť dobrovoľníkov, ktorí sa striedajú v utorňajšej službe. K pomoci ich motivuje skutočnosť, že nechcú byť ľahostajní k potrebám iných ľudí. „Veľmi si vážime zapojenie verejnosti. Ľudia k nám prichádzajú, prispievajú do zbierok, upozorňujú na potreby núdných. Už viackrát sa nám stalo, že sme niečo súrne zhľadali pre klienta a práve túto potrebu priniesol čoskoro náš podporovateľ. Úplnou náhodou. Je to taký náš zázračný, v praxi už niekoľkokrát overený, systém. Stali sme sa miestom, ktoré spája ľudí v pomoci, ktorú my často len sprostredkujeme,“ hovorí Mária Fačkovcová. Farská charita v Seredi je súčasťou siete farských charít, ktorú koordinuje a podporuje Trnavská arcidiecézna charita. Vznikla v roku 2018 po tom, čo v meste zaniklo denné nízkoprahové centrum. Trnavská arcidiecézna charita v ňom poskytovala sociálne služby pre ľudí bez domova. Mestské priestory sa samospráva rozhodla využívať na iný účel a náhradné už pre charitu nenašla. „Tam, kde sa pred nami zatvorili jedny dvere, otvorili sa ďalšie,“ hovorí riaditeľ Trnavskej arcidiecéznej charity Miroslav Dzurech. „Profesionálna starostlivosť o túto skupinu ľudí zanikla, s veľkým zánietením im ju teraz poskytujú naši dobrovoľníci združení pri miestnej fare. Oni aj my si uvedomujeme, aká potrebná je v tomto meste sociálna a charitná služba,“ dodáva.

DARINA KVETANOVÁ

V Špačinciach bijú štedré srdcia

V duchu charizmy patróna charitných diel, svätého Vincenta, ktorá je v našej farnosti veľmi hlboko zakorenená, sme aj my túžili robiť niečo konkrétne a pomáhať tam, kde je to potrebné.

Túžba bola obrovská, ale akosi sme nevedeli, ako ju premeniť na činy. Ako vyzbierať potrebné veci, vyhľadať tých, ktorí sú v núdzi, byť efektívni a užitoční. Naš skvelý správca vdp. Ľuboš Hašan, prišiel s myšlienkou organizovať v spolupráci s Trnavskou arcidiecéznou charitou prvopiatkové zbierky

pre núdných. Naša túžba sa stala realitou a my už takmer dva roky každý prvopiatkový týždeň organizujeme zbierku. V tomto týždni farníci podľa svojich možností a dobrej vôle prinášajú do kostola trvanlivé potraviny a hygienické potreby podľa zoznamu a inštrukcií charity. Aby sme zbierku ľuďom viac priblížili a prehľadnili, vytvorili sme charitnú nástenku, na ktorej sa nachádzajú dôležité informácie. Charita pomáha ľuďom, ktorí takúto pomoc potrebujú a spolupracuje s ďalšími organizáciami, a tak vieme, že sa

vyzbierané potreby dostávajú na správne miesto. Naše zbierky sú veľmi úspešné, ľudia ukazujú, že ich srdcia sú otvorené a štedré. Naša farnosť sa vypracovala medzi najväčších prispievateľov Trnavskej arcidiecéznej charity, darovali sme viac ako tri tony trvanlivých potravín a množstvo hygienických potrieb. Najdojemnejšie je vidieť, s akou láskou a v akej miere prispievajú tí, ktorí majú najmenej. Presne ako chudobná vdova v evanjeliu, s obrovskou láskou a pokorou priniesú niečo aj pre tých, ktorí sú v núdzi. Všetkým

prispievateľom z celého srdca ďakujem a vyprosujem požehnanie.

SILVIA LEHÚTOVÁ,
koordinátorka farskej charity Špačince

Špinavé okná

„A mohli by ste povedať tým vašim alkoholikám, ktoré podporujete, nech vám prídu aspoň umyť okná. Takéto špinavé nikdy nebolí.“ S takýmto príhovorom ma pristavila pani, ktorá zrejme býva blízko sídla našej farskej charity.

píše
Mária Fačkovcová
Farská charita Sered'

Prvá moja vnútorná reakcia bola brániť seba i naše klientky. Lenže potom som si uvedomila, že mnohé

rozdelenia v našej spoločnosti vznikajú len preto, že sa nevieme pozrieť na vec z pohľadu toho druhého člo-

veka a pochopiť dôvody jeho správania. Bola to pravda, že naše okná neboli už rok umyté, i keď nám sa nezdali také špinavé. Áno, pomáhame aj alkoholikom, aj narkomanom, aj núdnym rodinám, osamelým matkám, vlastne každému, kto nás poprosí o pomoc. Je pravda, že niektorí z nich za našu pomoc necítia vďačnosť. Nakoniec je pravdou aj to, že by sme mohli naše klientky poprosiť, aby nám prišli umyť okná. Počas troch rokov každému nezištne vo svojom vlastnom čase pomáhame, tak prečo, keď pomoc

potrebujeme teraz my, neobrátiteľ sa s prosbou aj na ne? A tak sme to vyskúšali. Aj keď takmer všetci tvrdili, že nikto nepríde. Aj ja sama som bola presvedčená, že nepríde nik, a takto som sa aj nastavila. Lenže ony prišli. Dodržali svoj sľub a prišli! Nie narkomanky, ani alkoholičky, ale ženy v rôznych formách núdze. Cítili potrebu odvdáčiť sa za služby a pomoc, ktoré sa im doteraz od nás dostali. I keď neprišli všetky, aj tých „zopár“ bol úspech a pre nás aj taká malá morálna satisfakcia, že naša pomoc neostáva nedocenená.

Deti trávia čas v bezpečí, kým sa rodičia vrátia z práce

Kam smerujú kroky žiakov druhého stupňa, keď sa skončí vyučovanie? Ako trávia čas, kým prídu domov rodičia? Charitné Centrum pomoci človeku v Piešťanoch pre ne vytvára bezpečné a podnetné prostredie, kde sa môžu stretnúť s rovesníkmi, športovo a kreatívne sa vyžiť a kde nájdu pochopenie a záujem.

Keď Simona Petrušová, jedna z pracovníčok Centra pomoci človeku v Piešťanoch, nedávno prechádzala popri detskom ihrisku, zbadala na ňom deti s mobilmi v rukách. Povedala si, že ich osloví. Pozvala ich do klubu, ktorý prevádzkuje charita na ulici Andreja Hlinku, na sídlisku Prednádražie, v blízkosti ZŠ Mojmirova. Klub má deťom ponúknuť bezpečné prostredie pre trávenie voľného času, ktorý majú po škole, kým sa ich rodičia vrátia z práce. Namiesto virtuálneho sveta, do ktorého je dnes také jednoduché vojsť a stráviť v ňom hodiny času, ponúka deťom tvorivé a športové aktivity.

Zábava aj bez mobilov

Deti, ktoré pracovníčka centra oslovila, skutočne prišli. „Dievčatá boli z aktivít nadšené. Pre svoje

mamy vyrobili brošne a keď odchádzali, pýtali sa, či môžu prísť znova,“ opisuje Simona Petrušová. Deti podľa nej majú v sebe kreatívny potenciál, no ten strácajú, pokiaľ nemajú príležitosť využívať ho. Spojiť ich dokáže aj šport. „Nedávno sme pre chlapcov usporiadali futbalový zápas. Mali sme veľkú radosť, keď sa o niekoľko dní neskôr tí istí chlapci hrali futbal na rovnakom ihrisku,“ opisuje Simona Petrušová. Do piatej triedy základnej školy môžu deti po vyučovaní navštevovať družinu. Na druhom stupni zrazu nemajú po škole kam ísť. Sedia na lavičkách a pozerajú do telefónov. „Naša poloha na sídlisku nám umožňuje odchytiť ich a vyplniť im čas, aby sa nemuseli len tak ponevierať,“ vysvetľuje garantka centra Katarína Ábelová. Klub je otvorený trikrát do týždňa, v pondelok, utorok a stredu, od 13.

V klube deti využívajú čas aj rozvojovými aktivitami.

Foto: CPČ Piešťany

do 16. hodiny, momentálne ho navštevuje asi pätnásť detí. Hrajú sa šípky, petang, stolný tenis, strieľajú z luku a tvoria drobnosti v kreatívnej dielni. Majú priestor na to, aby si napísali domácu úlohu, alebo sa porozprávali o dôležitých témach. „Nedávno sme zobrali deti do obchodu, aby si samé vybrali, čo by ich bavilo. Vďaka dotácii Mesta Piešťany sme pre ne mohli zakúpiť

hry petang, slackline (popruh, ktorý sa upevní na stromy a balansuje sa na ňom, pozn. autorky), aj nové spoločenské hry. Snažíme sa kráčať s dobou a ponúkať deťom aktivity, ktoré ich zaujímajú. Mobily sú veľkým lákadlom a majú na deti silný vplyv. My ich chceme ponúknuť priestor, kde môžu čas tráviť prínosnejšie,“ dodáva Katarína Ábelová. **DARINA KVETANOVÁ**

Prineste nám teplé oblečenie

Pre ľudí bez domova sa začína najťažšie obdobie v roku. Aj preto opäť oslovujeme verejnosť s prosbou o teplé oblečenie pre ženy a mužov. Priniesť môžete zimné bundy, svetre a mikiny, zateplené nohavice, čiapky, rukavice a šále, topánky, ponožky aj spodnú bielizeň, deky, prikrývky a malé termosky. Pri výbere oblečenia si predstavte človeka bez domova v podmienkach, v ktorých sa zdržiava a najmä, v aktuálnom počasí. Pre klientov nevyužijeme kabáty, lebo nie sú odolné voči vlaha a znečisteniu, elegantné oblečenie a topánky. Oblečenie môžete priniesť do Centra pomoci človeku na Saleziánskej ulici 21 v Trnave. Predtým sa, prosíme, dohodnite telefonicky na čísle 0948 944 449. **kvet**

Obdarujte dvakrát

Advent je za dverami a ani sa nenazdáme, sú tu Vianoce. V dobrovoľníckom centre Špitálik opäť vyrobili darčeky, ktoré vám spríjemnia toto výnimočné obdobie. Do mikulášskej čižmy perfektne zapadnú domáce sirupy. Šípkový i mäťový môžete popíjať ako horúci nápoj až do

jari a posilňovať tak imunitu. Deti, ale aj dospelých milovníkov všetkého sladkého zas poteší zdravá pochúťka Vetela, pripravená z voňavých orieškov. Originálne, ručne vyrábané betlehemy a adventné vence dotvoria vo vašom príbytku pravú vianočnú atmosféru. Sviatočný stôl sa nezaobíde bez sladkých oblátok a dozdobíť ho môžete sušenými jablčkami. Tieto a ďalšie produkty si môžete zakúpiť v charitnej dobrovoľníckej dielni a keď tak urobíte, potešíte hneď dvakrát. Prvýkrát obdarovaného človeka, druhýkrát toho, komu charita dokáže aj vďaka dobrovoľným príspevkom z predaja týchto vecí poskytnúť pomoc. Komunitné centrum Špitálik navštívte na Hlavnej 43 v Trnave alebo nás kontaktujte prostredníctvom FB stránky Špitálik – komunitné centrum. **kvet**

Tešiť sa zo života aj v seniorskom veku

Nech každý deň stojí za to! Túto vetu vyslovujú ako krédo najmä mladí ľudia. V Dome pokojnej staroby v Cíferi sa však snažíme o to, aby aj naši seniori prežívali každý deň radosť zo života.

Naše dni sú naplnené aktivitami, vďaka ktorým posilňujeme mentálne i fyzické zdravie, ako aj vzájomné vzťahy. A takáto veselá bola naša jeseň. V októbri k nám prišla vzácna zásielka. Deti zo ZŠ Félix napísali a nakreslili našim seniorom listy k Medzinárodnému dňu starších. Kresby a milé slová vyvolali na ich tvárach úsmev, ale aj dojatie. Zároveň sme si pripomenuli, aké dôležité je cvičiť, zdravo sa stravovať a robiť to, čo nám prináša potešenie. Doslova s batohom potešenia otvárajú dvere na našom zariadení dobrovoľníci z komunitného centra Špitálik. Seniori si už s nimi vyrobili záložky do kníh, levanduľové vrecúška a zapojili ich aj do výroby symbolického platidla Hlinený dukát.

Životné jubileá

V našej spoločenskej miestnosti často organizujeme oslavy. Významné výročie, deväťdesiat rokov, nedávno oslávila pani Mária Uhrínová. Zoznam aktivít, ktoré má aj v tomto veku rada, je veru pestrý. Nechýba na

žiadnom spoločnom cvičení, neodolá starým, ale stále dobrým filmom a veľkú radosť jej robia prechádzky. Ani šesťdesiat päťka našej ďalšej oslávenkyne, Helenky Vohnútovej, nemohla zostať bez povšimnutia. Poháriky sme tak pozdvihli nad hlavou aj na jej počesť. Okrem zábavy však myslíme aj na duchovno. Sme veľmi vďační, že službu duchovného správcu pre nás vykonáva vdp. Ján Bučík. Vždy, keď mu to čas a povinnosti umožnia, odslúži v našej kaplnke omšu a seniori tak môžu dostať aj sväté prijímanie. S ním a tiež s milým slovom prichádza aj k posteliám ležiacich seniorov a prináša im veľmi dôležité povzbudenie. **kvet**

Čelenky od dobrovoľníkov.

Listy od detí zo ZŠ Felix.

Mária Uhrínová oslávila krásne výročie, 90. rokov.

Helenke Vohnútovej sme zablahoželali k 65. rokom.

Duchovné povzbudenie od Jána Bučíka.

Veronika Cifrová-Ostrihoňová:

Chcela by som vidieť farebnejší svet

Veronika Cifrová – Ostrihoňová je ambasádorkou predvianočnej kampane Slovenskej katolíckej charity. Vo videu účinkuje spolu s ľuďmi, ktorým charita pomohla.

Často opakujeme frázu, že je len na nás, ako svoj život rozohráme. Čo si o týchto slovách myslí Veronika Cifrová-Ostrihoňová? Známa moderátorka sa stala ambasádorkou predvianočnej kampane Slovenskej katolíckej charity a vo videu vystupuje na jednom pódii s ľuďmi, ktorí našli vďaka charite nový zmysel života.

Veronika je jednou zo zakladateľiek iniciatívy ŽEMY, ktorá sa zameriava na otázky rodovej rovnosti, a tak sme sa rozprávali aj o začle-

není a zrovnoprávnení v našej spoločnosti. Nielen žien a mužov, ale tiež ľudí, ktorým pomocnú ruku podáva aj charita.

● **Nedávno ste sa stali mamou. Ako vnímate túto rolu vo vašom živote? Zmenilo vás to?**

– Vnímam túto rolu ako najzaujímavejšiu, ktorú mám. Určite som vizuálne schátranejšia, ale trpezlivejšia a objavila som láskavé rezervy. Ani som nevedela, že ich mám. Určite som šťastnejšia, pretože Sára nám doniesla do života kopec radosti a zábavy. Áno, aj nejaké povinnosti, únavu a občas stres, ale keby som to dala na miskú váh, tak jednoznačne prevažuje, že je to malé kĺbko šťastia. Takže ak by som mala odpovedať, ako ma materstvo zmenilo, tak v tom, že som šťastnejšia.

● **Na pozvanie prezidentky Zuzany Čaputovej ste v záhrade prezidentského paláca víтали pápeža Františka. Aký to bol zážitok?**

– Bola som veľmi prekvapená a zároveň vďačná, lebo to bol krásny zážitok. Pápež František, ale aj prezidentka, rozprávali k veci a veľmi jasne artikulovali to, čo podľa mňa dnes spoločnosť potrebuje. Myslím si, že keby tam sedel veriaci či neveriaci alebo veriaca či neveriaca, mali by rovnaký zážitok. Obidvaja majú vzácnu vlastnosť, že keď rozprávajú, ľudí skôr stmelujú, ako rozdeľujú. A to nemajú všetci svetoví lídri a líderky. Mala som z toho veľmi vzácny zážitok, miestami som bola až dojatá.

Prekvapilo ma, aký nastal pokoj, keď pápež rozprával. Všetci ticho počúvali, aj telefóny utíchli, ľudia nenakrúcali ani nefotili, chceli byť v tom momente. Obdivujem, že má osemdesiatštyri rokov a zvláda taký rozvrh, aký by som ja, tridsaťdvaročná, nezvládla.

“

Hendikepované dieťa sa môže narodiť komukoľvek a štát nerobí dosť pre to, aby mu jeho život zjednodušil. Takže ktokoľvek, kto pomáha, kto supluje rolu štátu, je dôležitý.

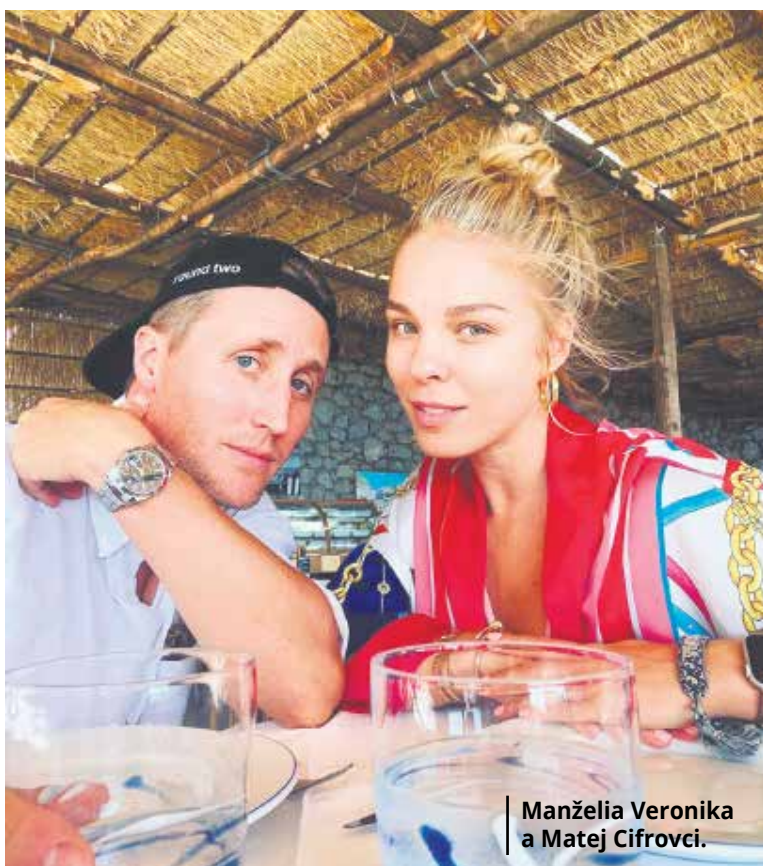
● **Pápež sa aktivizuje v rôznych témach, hovorí často aj o chudobe a obchodovaní s ľuďmi. Čo z toho rezonuje vo vás?**

– Myslím si, že je veľký mysliteľ a okrem toho má dar komunikácie. Angažujem sa v ženských témach a on napríklad posilňuje miesto ženy v cirkvi a to je pre mňa veľmi vzácne a dôležité. Počas jeho pontifikátu sa zdvojnásobil počet žien v štátnych úradoch vo Vatikáne. Podsekretárka biskupskej synody je žena, zástupkyňa generálneho prokurátora je žena a on sám hovorí vo svojich encyklikách, že žena má veľké miesto,

že prináša harmóniu, pokoj, že cirkev s ňou bude ľudskejšia, dôstojnejšia a láskavejšia. Bodaj by bolo takýchto pápežov Františkov viac aj vo svetských sférach. Vo mne rezonujú tieto ženské otázky a to, že sa snaží začleniť naozaj všetkých ľudí, ktorí sú iní, do širšieho spektra lásky. Podľa mňa je to dôležité a nemám pocit, že je to klišé. Mám pocit, že nastoluje trendy, ktoré sa budú po jeho odchode už ťažko meniť. Teda, aspoň v to dúfam.

● **Vo videu k vianočnej kampani charity ste sa stretli s niekoľkými klientmi, ktorým charita pomáha. S človekom, ktorému hrozil život na ulici, s dievčatami na vozíčku, s rodinou, ktorá zažila závislosť a chudobu. Všetkých spája neľahký životný príbeh. Vnímate v našej spoločnosti aj tieto osudy?**

– Vnímam ich veľmi silno. Máme kategorizovanú inakosť v jednom smere, že sú to príslušníci a príslušníčky LGBTI komunity, ale ono je to oveľa širšie. Aj ženy sú tak trochu inakosť, pretože spoločenský štandard je stále nastavený na muža, či ten svetský, alebo cirkevný. Sú tu kategórie ľudí, na ktorých sa nemyslí. Napríklad ženy, ktoré majú problémy s domácim násilím alebo pred ním ušli, to je fenomén, o ktorom bolo dlho ticho. Paradoxne, pan-

Manželia Veronika a Matej Cifrovci.

démia trochu otvorila tieto dvere a zvýraznila, že sú tu a že by sme sa im mali venovať. Ďalej hendikepovaní ľudia, deti či dospelí. Pozrime sa len, ako máme postavené hlavné mesto, bezbariérovosť v ňom nie je štandardom. Niektorí by možno povedali, že tí ľudia nikam nechodia, že sa sami stráňa spoločnosti. Ale ako majú ísť von, keď tam nie je rampa, keď do výťahu vedú tri schody a na toalete pre hendikepovaných má pani upratovačka alebo pán upratovač odložené svoje veci? Takže mne tá kampaň dáva absolútny zmysel. Ved'kedy inokedy, ak nie na Vianoce, keď sme všetci o trochu láskavejší, naladenejší a tolerantnejší, by sme mali dávať do popredia aj takéto témy?

● **Zažívate momenty, keď si kladiete otázku, čo by teraz asi robila žena, ktorá je v horšej situácii?**

– Veľmi často. A nielen žena v inej situácii, ale aj dieťa, ktoré má zdravotné znevýhodnenie alebo človek, ktorý je na ulici. Myslím si, že práve bezdomovectvo berieme tak, že sú to ľudia, ktorí tak skončili vlastnou vinou a pýtame sa, ako je to vôbec možné. Pritom je to jednoduché. Dúfam, že budem mať natoľko silnú osobnosť, že niektorým pokušeniam odolám – ale viem, čo sa stane v mojom živote a ako na to zareagujem? Je nepokorné a povýšenecké stavať sa do role pomôžem vám, i keď vám nerozumiem, pretože si neviem predstaviť, že by sa mi niekedy stalo to isté. Hendikepované dieťa sa môže narodiť komukoľvek a štát nerobí dosť pre to, aby mu jeho život zjednodušil. Takže ktokoľvek, kto pomáha, kto supluje rolu štátu, je dôležitý.

● **Prečo by sme sa mali zaoberať tým, či sa menšinám a ľuďom, ktorí sú marginalizovaní, žije dobre?**

– Mnohé štúdie, ktoré hovoria o rodovej rovnosti, vyrovnávaní platových rozdielov, alebo o zlepšovaní podmienok pre vylučované

Svoju dcéru Sáru chce cielene vystavovať situáciám, ktoré jej ukážu, že nie všetky deti majú rovnaké možnosti.

komunity, prinášajú záver, že spoločnosti bude po zrovnoprávnení lepšie. Ak už teda zmeny nerobíme pre nič iné, urobme ich pre seba. Tento argument sa občas stráca v preklade. Máme pocit, že zmeny robíme pre niektorú skupinu, ale my nie sme ostrovy. Žijeme v jednej krajine, ktorá má päť a pol milióna ľudí. V zásade sme komunita a tá by nemala zabúdať na svojich najslabších.

● **Myslíte si, že solidarita má miesto v našej spoločnosti?**

– Naša dcéra začala chodiť do predškôlky a tam je dievčatko, staršie o sedem alebo osem mesiacov. Keď videla našu Sáru, ktorá je tam najmenšia, prišla k nej a snažila sa jej pomôcť. Ten prirodzený pud tam bol úplne jasný. Je vidieť, že deti

“

„Je veľmi dôležité, kde a komu sa narodíme, a pripadá mi nepokorné povedať, že si je každý strojcom vlastného šťastia.“

ho majú samé od seba. Nevie, v akom bode ho strácame, kedy príde ten zlom a povieme si, starám sa o seba a o rodinu, ale čo je za mojimi dverami, to ma nezaujíma. Solidarita je prítomná vo všetkom. Platíme dane, ktoré sa potom distribuujú. Človek, ktorý nemá deti, prispieva aj na vzdelanie detí iných ľudí a tie zas prispievajú na jeho dôchodok. Ten princíp je všade, len ho niekedy nevidíme alebo nechceme vidieť.

● **Ste jednou zo zakladateľiek iniciatívy ŽEMY so zameraním na otázku rodovej rovnosti na Slovensku. Ženy prinášajú do politiky iné myšlienky, zameriavajú sa na sociálne témy a, hoci nechceme generalizovať, pre budúcnosť detí sú vraj ochotnejšie meniť to, čo bolo zažité aj sto rokov. Ak je pomer vyvážený, je to lepšie?**

– Neplatí to len pri ženách. Sú štúdie z firiem, ktoré majú diverznejšie riadenie, čo sa týka žien alebo iných národností a majú lepšie hospodárske výsledky. Vezmime si príklad ekonomického krízového štábu. Keď v ňom bude desať ekonómov mužov, ktorí sa budú zaoberať tým, ako počas pandémie nastaviť pravidlá, mužov, ktorí sú väčšinou sekundárni v starostlivosti o deti, urobia iný produkt, ako keď v ekonomickom štábe bude sedieť žena. Nie pol na pol, ale hoci dve, tri ženy, ktoré povedia, že ak stopneme škôlku, ženy nebudú vedieť pracovať z domu. Budú sa musieť starať o deti. Zrazu je súbor opatrení inkluzívnejší, lebo zapojí aj ženu.

● **Snažíte sa, aby bola vaša dcéra empatickejšia a vedela sa vcítiť do osudov iných ľudí?**

– Ja a súrodenci sme vyrastali s mamou, ktorá je detská neurologička. Od mala si pamätám, že sme naše hračky dávali do nemocnice. Mala som pocit, že všetci to tak robia a pýtala som sa aj kamarátov a kamarátok, čo posielajú do nemocnice. Je pre mňa preto úplne prirodzené posunúť ďalej oblečenie alebo poslať peniaze. Chcela by som, aby to vnímala aj Sára. Teraz bola pandémie, ale primerane jej veku a jej zvládaniu by som ju chcela brať so sebou, keď napríklad pôjdeme na detskú onkológiu, s ktorou spolupracujem. Nestráňť ju tých vecí, lebo deti majú obrovskú kapacitu nasávať. Majú v sebe láskavosť, ktorú my občas hľadáme. Sú veľmi múdre bytosti a my ich niekedy extrémne podceňujeme.

● **Je podľa vás dôležité vysvetľovať deťom tieto veci?**

– Rozprávala som sa s viacerými rodičmi, ktorí majú telesne znevýhodnené deti, alebo deti s autizmom či rôznymi inakosťami. Hovorila, že napríklad na ihrisku sa pri pohľade na ich dieťa rovesníci pýtajú rodičov, čo je tomu chlapčenkovi alebo prečo je to dievčatko na vozíčku. V snahe chrániť deti pred tým, podľa nich zlým alebo ťažkým, rodičia s dieťaťom odídu a nevyvetlia mu, čo je za tým. Nemyslím si, že toto je cesta. Dieťa to zvládne. Keď mu vysvetlíme, prečo sa to dievčatko hádže o zem, že nie je nevychované, ale funguje nejakým iným spôsobom, pochopí to. Spájať deti, ktoré sú iné, vystavovať ich tej inakosti, lebo ona tu je, to je podľa mňa dobrá cesta. Ak by som chcela, Sára by nemusela vedieť, že sú tu deti, ktoré vyrastajú úplne inak ako ona a budú mať úplne inú životnú cestu, i keď nie preto, že si ju vybrali. Ale keď ju tomu vystavím, raz bude voči tomu možno chápacejšia

Veronika Cifrová-Ostrihoňová

Slovenská televízna moderátorka. Ti roky študovala politológiu a históriu na univerzite v Paríži a New Yorku. Pracovala v TV Markíza ako redaktorka hlavnej spravodajskej relácie a uvádzala reláciu o prominentoch. Neskôr moderovala talk show, do ktorej si pozývala úspešné osobnosti z rôznych spoločenských oblastí. Aktuálne moderuje diskusnú reláciu na obrazovkách verejnoprávnej televízie, v ktorej majú slovo výhradne ženy. Na známom internetovom serveri so zdieľanými videami vedie vlastný blog. Narodila sa a žije v Bratislave. Je manželkou rozhlasového a televízneho moderátora Mateja Cifru. Spolu majú dcéru Sáru.

a bude oveľa jednoduchšie nadväzovať dialóg.

● **Platí podľa vás, že každý človek je strojcom vlastného šťastia?**

– Svet nám ukazuje, že to tak nie je. Je veľmi dôležité, kde a komu sa narodíme a pripadá mi nepokorné povedať, že každý si je strojcom vlastného šťastia. Áno, keď sme sa narodili dobre a máme rodičov, máme čo jesť, máme prácu a zázemie, základné sociálne väzby, vtedy sme strojcami a strojkyňami toho, ako sa postavíme k negatívite a ťažkým životným skúškam, ktoré sú nám dané. To je pravda. Ale to nie je byť strojcom šťastia. To znamená byť strojcom našej odpovede.

● **Aký je ideálny svet Veroniky Cifrovej-Ostrihoňovej?**

– Ideálny svet je pre mňa rovnaký ako ten súčasný, inkluzívnejší, rôznorodejší, taký, kde majú ženy a muži podobnú štartovaciu čiaru v rámci pracovnej sféry alebo spoločenského vnímania. Ideálny svet je taký, kde do toho, ako bude nám všetkým, zasahujú rôzne skupiny ľudí, a kde tí a tie, ktorí sú vo vysokých verejných funkciách, konzultujú a vnímajú svoje rozhodnutia v širšom kontexte, ako sa to deje teraz. Nechcem nikoho kritizovať, ale ja chcem vidieť svet trochu farebnejší, ako je dnes. Taký, kde budeme empatiu cítiť o niečo viac, kde budeme trochu viac nastavení na to, že sú tu ľudia, ktorým treba pomáhať. Alebo, nie ktorým treba pomáhať, to vyznieva nadnesene, ale s ktorými treba komunikovať.

MONIKA ČOPÍKOVÁ
Slovenská katolícka charita

Na televíznych obrazovkách sa momentálne objavuje v diskusnej relácii Silná zostava.

Vianočné posolstvo charity

Pomoc je naplnením, ktoré hľadáme

Každý si niečo želáme pod stromček. Túžba niektorých však spočíva v tom najmenšom a najvzácnejšom, v pomoci. Venovať pomoc ľuďom v núdzi a zažiť skutočného ducha Vianoc môžete od 15. novembra do 31. decembra v Zbierke na charitu.

V tohtoročnej vianočnej kampani od Slovenskej katolíckej charity (SKCH) vystúpi muž, ktorý žil na ulici, žena, ktorá sa z lásky k deťom striasla závislosti a dve dievčatá, ktoré spoznávajú svet tak akosi od zeme – z vozíčka, na ktorý sú pripútané už od mala. Rozprávajú svoje príbehy a v nich zaznievajú príbehy ďalších, ktorí rovnako v istom bode svojho života stáli na pódiu ulice a čakali na pomoc. „Všetci sme raz pomoc potrebovali, no nie všetci sme ju dostali. V charite sa snažíme, aby tých, na ktorých sa zabúda, bolo čo najmenej,“ hovorí generálny sekretár SKCH Erich Hulman a apeluje na schopnosť každého zapojiť sa do kampane. „Charita sú predovšetkým ľudia a každý z nás má v rukách rozhodnutie, koľkým napokon dokážeme pomôcť.“

Petrova cesta z ulice

Vyrastal v detskom domove a keď ho ako dospelý opustil, zostal odkázaný sám na seba. Peter sa vyučil za murára, absolvoval vojenskú službu a pracoval v stavbárskej spoločnosti. Nikdy nehol-

doval alkoholu. S prácou si našiel vždy aj ubytovanie, a tak, napriek tomu, že nemal rodinné zázemie, mal vždy svoj domov. Pred tromi rokmi sa však niečo zmenilo. „Nevedel som si nájsť prácu a uchýlil som sa do mestskej nocľahárne.

do ktorej si odkladal hodnotné veci, aby ho v tvrdom prostredí ulice neokradli. Najmä tu však našiel podporu a pochopenie. Aj vďaka tomu dokázal bojovať a jeho situácia sa po čase zlepšila. Od mesta získal sociálny byt a charita mu po-

mov, mať nefunkčný vzťah, v ktorom je partner alebo partnerka násilníkom, mať dieťa s chorobou alebo doživotným postihnutím, zažiť tragédiu v rodine a ocitnúť sa sám alebo sama bez partnera, to sú okolnosti, ktoré sa môžu pri-

že je tu niekto, na koho sa môžu obrátiť, a ukazujeme cestu, ako môžu svoju situáciu zmeniť. Aj vďaka darcom doslova prepisujeme príbehy ľudí, ktorí sa ocitli na okraji,“ vysvetľuje Erich Hulman. Podľa neho, v čase Vianoc máme vo svojich domovoch

Nikola a Peťka sú kamarátky od detstva. Obe sú na invalidnom vozíku a jedna druhú našli práve v charitnom zariadení, ktoré je pre ne miestom bezpečia a prijatia.

Najprv na jednu, potom na ďalšiu noc, týždeň, až z toho boli celé mesiace. Nevedel som, kam sa pomínuť a od života na ulici ma delila len vôľa nevzdať sa. Žil som bez domova a doteraz sa mi to ťažko priznáva.“ Peter v tom období spoznal charitu a jej služby. V centre Trnavskej arcidiecéznej charity sa mohol najesť, osprchovať, vyprať si šaty, obliecť sa. Mal tu skrínku,

máha s jeho zariadením a naďalej ho sprevádza životom. Na čas bez strechy sa mu spomína veľmi ťažko. Napriek týmto udalostiam však túžil žiť opäť dôstojne a je šťastný, že dostal druhú šancu. Sám by to nedokázal. „Takmer tri roky som žil bez domova. Dnes som doslova vyšiel z jamy levovej,“ hovorí, keď ďakuje za pomoc.

Pomoc je ten najkrajší dar

Vianoce nám dávajú možnosť pocítiť vďaka za to, čo máme a za ľudí, ktorí nám k tomu pomohli. Cítienie spoločenstva (a nielen rodiny) práve v tomto období je dôležité aj podľa pracovníkov charity. Nie všetko, čo sme si vydobyli, sme si zaslúžili sami. Vždy je za tým prítomnosť ľudí, ktorí nám pomohli rásť, alebo absencia prekážok, ktoré musia prekonávať iní.

Prísť o prácu a postupne o do-

Veronika sa rozhodla skončiť s drogami a alkoholom. Zmenila svoj život aj pre deti, ktoré nadovšetko miluje. Charita je jej oporou na tejto ceste.

“

Zmyslom Vianoc je darovať a tým najkrajším darom je práve pomoc.

hodiť hocikomu z nás a nie všetci máme na to, aby sme ich zvládli. Sú medzi nami takí, ktorým v krízových situáciách chýba finančná či rodinná podpora a práve tí sa môžu v ťažkých dňoch opierať o pomoc charity. Dnes ich je vyše 21-tisíc, ktorým charita pomáha. Mnohým z nich poskytuje aj druhý domov v 340 zariadeniach po celom Slovensku.

„Ocitnúť sa v strede ťažkých životných okolností veľmi často znamená nastúpiť do vlaku s vopred vytýčenou trasou. Viete, kam sa váš život uberie, že bude plný bolesti a odopierania. My dávame ľuďom nádej,

takmer všetci nádherný stromček, ku ktorému vzhliadame. Charita chce však pripomenúť, že aj keď je stromček pekne ozdobou a symbolom týchto sviatkov, ich zmyslom je človek a pomoc blížnemu. „Každý má možnosť pomôcť a v charite vám túto možnosť približujeme najviac, ako sa dá.“

Aj tvoj hlas rozhoduje

V charite môžeme darovať to najdrahšie, a tým je pomoc. Pretože aj keď ich nevidíme a možno nechceme vidieť, sú tu, hoci ich príbehy sú iné ako náš. Práve Vianoce sú ten pravý čas zasiahnuť a poskytnúť im pomoc, ktorú potrebujú. Lebo len tak sme na stope za pravým vianočným zázrakom.

V mene charity ďakujeme za každý príspevok a želáme Vianoce plné radosti a Božieho požehnania!

MONIKA ČOPIKOVÁ

Darujte im šancu postúpiť

V charite dostáva šancu každý, no koľkým dokážeme pomôcť, závisí od nás. Vypočujte si príbehy chudobných a núdznych a darujte im šancu postúpiť k dôstojnému životu na čísle účtu

SK18 1100 0000 0029 4411 6341
alebo online cez **www.charitapomaha.sk**

Zdieľajte kampaň cez sociálne siete a pomôžte nám šíriť vianočné posolstvo nádeje. Ďakujeme za vaše štedré srdcia a želáme Vianoce plné radosti a Božieho požehnania!

Projekt spája charitu, samosprávy, verejnosť aj podnikateľov

Charitný spravodaj

9

náš projekt

Hlinený dukát pomáha na ceste z ulice už v siedmych mestách

Vďaka peniazom vyžobraným na ulici môžu ľudia v núdzi živiť svoje závislosti a nemajú motiváciu zmeniť svoj život. Hlinený dukát prináša možnosť pomôcť im účinne. Symbolické platidlo pomáha vďaka charite už v siedmych mestách.

Ochladilo sa a v týchto dňoch si oveľa viac uvedomujeme prítomnosť ľudí bez domova. Situácia, v ktorej sa ocitli, v nás vyvoláva súcit a chuť pomôcť im na ceste za lepším životom. Peniaze vyžobrané na ulici im však neprinášajú dostatočnú motiváciu riešiť ich situáciu a často tak netušíme, ako takúto podporu využijú. Charita preto rozvíja projekt Hlinený dukát, za ktorý núdzny človek dostane to, čo skutočne potrebuje. Po Trnave platí najnovšie v Hlohovci, Piešťanoch, v Novom Meste nad Váhom, aj severnejšie, v Žiline, Martine a v Čadci.

Samosprávy dukátu fandia

V Piešťanoch žije na ulici podľa štatistik mestského úradu asi dvadsať ľudí. Zdržiavajú sa v garážach a starých domoch, v prístreškoch, ale aj v centre mesta a v lesoparku. „Prichádzajú sem aj z okolitých miest, pretože si tu vedia vyžobrať peniaze,“ hovorí vedúca odboru sociálnych služieb mesta Piešťany Anna Glossová. Aj preto podľa nej viackrát verejnosť prostredníctvom letákov vyzývali, že takáto podpora nie je správna. „Hlinený dukát pomáha ľuďom práve s touto dilemou. Chudobného človeka môžu podporiť účinne. Aj preto sa nám projekt páči,“ hovorí Anna Glossová. V susednom Hlohovci má radnica vedomosť o dvadsiatich ľuďoch bez domova. Ďalší, v podobnej situácii, sa zdržiavajú v záhradných chatkách. V meste fungujú mužský a ženský útulok, ktoré prevádzkuje tunajšie občianske združenie. Sem

sa núdzni uchýlia najmä v zime a vtedy do Hlohovca prichádzajú aj ľudia z iných miest. „Hlinený dukát ako platidlo veľmi vítame. Mohol by nám pomôcť vytvoriť podpornú sieť, aby nám z nej núdzni prepadali čo najmenej,“ vysvetľuje vedúca odboru sociálnych služieb Ľubomíra Bečarovičová. Toto platidlo podľa nej zároveň pomôže núdnym vyriešiť každodenné obavy a problémy. „Jesť musíme všetci, ľudia v takejto situácii však pre jedlo neradi prichádzajú do prevádzok. Aj preto uvítajú možnosť teplého jedla z rýchleho občerstvenia, kde ten kontakt nie je priamy,“ hovorí.

Charita má zázemie

Diecézna charita Žilina prevádzkuje nocľahárne a nízkoprahové denné centrá, v ktorých sa stará o viac ako dvesto ľudí bez domova a približne tisíciku núdných ľudí žijúcich v extrémnej chudobe. „Ľudia, ktorých vidíme žobrať na ulici, potrebujú jedlo, možnosť osobnej hygieny, nocľah a teplo. Projektom Hlinený dukát im chceme priniesť účinnú pomoc a zároveň umožniť verejnosti, aby na tejto pomoci participovala,“ hovorí riaditeľ Diecéznej charity Žilina Peter Birčák. Platidlo prinášajú do Žiliny, Martina a Čadce a núdnym zaň ponúknu okrem jedla aj nocľah, možnosť urobiť si osobnú hygienu a opraviť si veci. Projektu Hlinený dukát je naklonená aj Diecézna charita Nitra. „Veľmi radi by sme platidlo zaviedli, pretože preň máme vhodné zázemie. V Nitre prevádzkujeme útulok a denné centrum, v ktorých pracujeme s ľuďmi bez domova. V najdrsnejších podmienkach

tu na ulici žije približne tristo ľudí, ďalším päťsto až šesťsto ľuďom bezdomovectvo bezprostredne hrozí, a to v týchto číslach nie sú zarátané rómske osady, ktoré spadajú do definície ľudí s nevyhovujúcim bývaním,“ hovorí riaditeľ Juraj Barát. Hlinený dukát by podľa jeho slov mohol napomôcť, aby verejnosť prijímala prácu s ľuďmi bez domova pozitívnejšie. „Teraz prevláda obraz o tom, že ľudia bez domova sú zapáchajúci a nepríjemní. Medzi nimi sú však mnohí, v ktorých živote sa udialo niečo zásadné, čo ich dostalo na ulicu. Nie sú ľudia, ktorí si zaslúžia vyradenie zo spoločnosti. Treba ich povzbudiť, aby sa dokázali vrátiť do života, z ktorého vypadli,“ apeluje Juraj Barát.

Spoločný úspech

Trnavská arcidiecézna charita rozvíja projekt Hlinený dukát už štyri roky. Verejnosť ho veľmi dobre prijala, ročne sa na charitu vráti asi dvestíc dukátov. „Veľkým úspechom je pre nás práve to, že vidíme, ako náš projekt spája charitu, samosprávy, verejnosť aj podnikateľský sektor. Kdekoľvek začneme o Hlinenom dukáte hovoriť, tam nás počúvajú. Ľudia majú dobrý pocit z toho, že ho kúpia a darujú núdznemu. Núdzny je spokojný, že zaň dostane jedlo. Podnikateľ, ktorý mu to jedlo vydá, má radosť, že podporuje dobrú a fungujúcu myšlienku. A všetkých dokopy by nás malo tešiť, že je medzi nami menej hladných ľudí a že majú aj vďaka Hlinenému dukátu väčšiu šancu postúpiť,“ hovorí riaditeľ Trnavskej arcidiecéznej charity Miroslav Dzurech.

TEXT A FOTO:
DARINA KVETANOVÁ

Hrozila im ulica

Bezpečné bývanie získali na dva roky

Eduard Glab sa rozviedol, mal úraz a prišiel o prácu. Usporiadáný život sa zrazu zmenil na peklo a myslel aj na to najhoršie.

Každý človek potrebuje bezpečné útočisko, posteľ, v ktorej sa prebúda v teple, i keď vonku mrzne, kde si v pokoji uvarí jedlo, kam sa vráti po náročnom dni a oddýchne si. Mať domov je základnou potrebou, no nie je to samozrejmosť. Množstvo ľudí nehnuteľnosť nikdy nevlastnilo. Strechu nad hlavou im poskytujú ubytovne a podnájmy, alebo ich v krízovej životnej situácii prichýlia rôzne zariadenia. Z neistého bývania vedie len pár krokov na ulicu a skúsenosti z praxe ukazujú, že na nej môže skončiť aj človek, ktorý mal zázemie, prácu a rodinu.

Takúto situáciu zažil Atilla, muž, ktorý skončil v seniorskom veku na ulici a prišiel hľadať pomoc do nízkooprahového centra Trnavskej arcidiecéznej charity. Mal prácu, vďaka ktorej cestoval po svete, byt aj rodinu. Zvrát v jeho živote nastal, keď fabrika skrachovala a on zostal po tridsiatich odpracovaných rokoch nezamestnaný. Jeho vzťah ukončil rozvod a k problémom v rodine sa pridali vážne zdravotné problémy. Napokon prišiel zo dňa na deň o byt a stalo sa to, o čom sa mu nesnívalo ani v zlom sne. Nemal sa kam vrátiť.

Na Slovensko prichádza housing first

Podľa posledných aktuálnych údajov žije na Slovensku 23-tisíc ľudí bez

domova. Na začiatku tohto roku vyhlásilo ministerstvo práce výzvu na čerpanie eurofondov, vďaka ktorej chce zlepšiť prístup k dostupnému bývaniu prostredníctvom princípu housing first. V porovnaní s tradičným prístupom, ktorý ľuďom bez domova ponúka postupnú cestu k samostatnosti napríklad cez ubytovne, sú výsledky housing first výrazne lepšie. Skúsenosti zo zahraničia ukazujú, že vlastné bývanie pomôže viac, než miesto v nocľahárni. V Spojených štátoch amerických má housing first dlhú tradíciu a štúdie hovoria, že takmer deväťdesiat percent ľudí, ktorí takto získajú ubytovanie, si ho dokáže udržať. Do tohtoročnej výzvy ministerstva práce sa zapojilo celkom dvadsaťjeden organizácií, ktoré na Slovensku pracujú s ľuďmi bez

jednotlivcom ako Atilla. Práve on získal v lete jednu z desiatich nehnuteľností, ktoré má obsadiť tím Trnavskej arcidiecéznej charity. Na obdobie dvoch rokov takto poskytne vybraným klientom nájomný byt hradený z projektu Dostupné bývanie s prvkami hosing first.

Život na ubytovni

Cez projekt charita ubytovala aj manželský pár z Trnavy. S dvoma tínedžermi, školákom, škôlkarkou a dva a pol ročnou dcérou žili sedem rokov v ubytovni a snažili sa získať mestský byt. To sa im pre nízky príjem nedarilo. Minulý rok dostali výpoveď z nájmu a od ulice ich zachránilo zariadenie pre rodiny v kríze. O ideálnych podmienkach pre výchovu detí sa však nedalo hovoriť, obyvatelia sa delili o spoločné sociálne zariadenia a kuchyňu a často medzi nimi dochádzalo k hádkam. „Keď človek nemá kam ísť, je vďačný aj za takúto možnosť,“ hovorí mladá žena. „Moja, ani manželova rodina nikdy nemala bývanie, ktoré by im patrilo a napriek tomu, že manžel pracuje, si ho nevieme dovoliť ani my. V takejto situácii prežívame veľkú neistotu, že nebudeme mať kam ísť, že môžeme prísť o deti.“ Vďaka projektu Dostupné bývanie získala rodina do podnájmu rodinný dom. „Sme vďační za túto možnosť. Veľa to pre nás znamená. Máme súkromie, pokoj a dostatok priestoru. Deti sa môžu hrať na dvore a chodia do školy a do škôlky

otázky, či sme z rómskej komunity. Odpovedala som, že manžel je Róm a opäť prišlo odmietnutie. Bolo to ponižujúce.“

Šesť z desiatich

Nájsť ubytovanie pre klientov projektu Dostupné bývanie je ťažké napriek tomu, že majiteľovi nehnuteľnosti projekt garantuje pravidelné splátky nájomného, aké by dostal od každého iného prenajímateľa na komerčnom trhu. „Mnohí majú jednoducho strach ubytovať v byte alebo dome ľudí zo sociálne vylúčeného prostredia, a to napriek argumentu, že sa klientom venuje tím odborníkov,“ hovorí koordinátorka projektu Eva Melich. Práve z tohto dôvodu veľká časť oslovených majiteľov nehnuteľností z ponuky cúvli. Napriek tomu sa už Trnavskej charite cez projekt Dostupné bývanie podarilo obsadiť šesť z desiatich nehnuteľností. Keď nájdú pre ľudí bývanie, prichádza druhý problém. Klienti musia uhradiť jednorazovú kauciu, čo môže byť aj päťsto eur. Tie, samozrejme, nemajú. Sami si tiež platia energie za bývanie. Rodina tak zostáva prvé mesiace bez peňazí a majú šťastie, že im charita môže poskytnúť potravinovú pomoc. Ich situácia by sa však mala každým mesiacom lepšiť. Výsledkom spoločnej snahy by mal byť zamestnaný človek, ktorý vie hospodáriť s rodinným rozpočtom, vie si ušetriť, nadobudol kvalifikáciu a nehrozí mu strata strechy nad hlavou. Podľa sociálnej pracovníčky projektu Dostupné bývanie Anny Adamcovej je takýto výsledok možný, ak sa človek chopí šance a chce zabojsť. „Klientov vedieme k tomu, aby pracovali na zmluvu, motivujeme ich, aby si peniaze šetrili a vytvárali rezervu. Zároveň ich chceme naučiť sebestačnosti. Mnohí ľudia zo sociálne vylúčeného prostredia si totiž zvykli na to, že im bolo pomáhané a aj naďalej sa na takúto pomoc spoliehajú. Projekt, vďaka ktorému získajú bývanie, im tak zároveň dáva skúsenosť s plnením úloh a aj takto ich pripravuje,

“

**Housing first
dáva šancu
na životný reštart
už aj na Slovensku.**

domova alebo s tými, ktorým bezdomovectvo hrozí. S podporou takmer troch miliónov eur tak u nás začíname uplatňovať prístup housing first, ktorý má pomáhať rodinám, ale aj

v obci, v ktorej teraz bývame,“ opisuje. Rodina sa predtým viackrát pokúšala prenajať si byt v Trnave. Akonáhle však prišla reč na deti, majiteľa cúvli. „Dostávali sme tiež

Aj takto vyzerá poradenstvo psychologičky. Ľudia sa pri ňom majú v prvom rade cítiť dobre.

Aj títo malí súrodenci získali bezpečný domov. Ich rodičia musia teraz pracovať na tom, aby im ho zabezpečili aj po skončení projektu Dostupné bývanie.

aby v ich plnení obstáli aj neskôr," vysvetľuje Anna Adamcová.

Reštart života

V ďalšej obci v Trnavskom okrese našiel vďaka Dostupnému bývaniu nový domov Eduard Glab. „Pracoval som ako aplikačný inžinier, po úraze som však skončil s výklbenou kľúčnou kosťou. Dlhodobú práceneschopnosť nemohol môj zamestnávateľ prijať, a tak sme sa dohodli na ukončení pracovného pomeru," spomína Eduard. Počas pandémie si nedokázal nájsť novú prácu a dodnes je nezamestnaný.

„Chodím na pohovory, no je to náročné. Starám sa o syna a práca na zmeny tak pre mňa nie je vhodná. Na stovky poslaných životopisov dostanem jednu odpoveď." Dostupné bývanie bola pre neho šanca, ako sa dostať z nepriaznivej situácie, v ktorej skončil po rozvoze. So synom bývali v nájomnom byte, ako nezamestnaný však mal problém platiť nájomné. „To, čo som zažíval, neprajem nikomu. Rozmýšľal som, čo dám deťom do úst. Požičal som si peniaze a každý deň som hľadal možnosť, ako sa z toho dostať, čo urobiť. Ak by som nemal dcéru, skončili by sme pod mos-

tom. Práve v tomto čase jej vyplatili poisťku a tieto peniaze mi dala, aby som mohol zaplatiť nájom a aby sme mali čo jesť. Boli dni, keď som rozmýšľal, načo žijem takýto život. Myslel som aj na to najhoršie, ale vždy som si uvedomil, že mám deti. Musel som predávať moje veci, suveníry, dresy. Prosil som o pomoc mnohých ľudí, no bez odozvy," hovorí. Dnes býva v jednoizbovom byte a za túto možnosť je vďačný. „Verím, že vďaka tejto pomoci dokážem urobiť reštart môjho života. Chcem ho dostať späť do normálnych kolaj, zabezpečiť seba, ale najmä deti," dodáva Eduard Glab.

Pomoc aj od psychologičky

Ľudia zapojení do projektu Dostupné bývanie sa pravidelne stretávajú so psychologičkou. Takéto stretnutia môžu pomáhať pri depresiách, úzkostných stavoch, alebo vtedy, keď sa človek potrebuje jednoducho odventilovať od bežných problémov. „Klienti ma najskôr berú ako strašiaka. Chce to čas, kým si získam ich dôveru a vytvoríme si vzťah. Psychológ by mal byť ako dobrý kamarát s neutrálnym postojom," hovorí Eva Melich. Počas takýchto stretnutí spolu pracujú na viacerých úlohách. Klienti majú napríklad nakresliť čiaru ich života a na nej body, ktoré vystihujú najdôležitejšie udalosti. „Vtedy vyplávajú na povrch úžasné veci. Zisťujeme, akí sú to šikovní ľudia a dôležité je, aby to o sebe zistili aj oni sami. Preto chceme upriamiť ich pozornosť práve na tieto pozitívne momenty v ich živote." Eva necháva klientom nakresliť aj rodostrom a potom sa spolu rozprávajú o vzájomných vzťahoch. Takto im pomáha odžiť si rôzne traumy a odpustiť tým, ktorí im ublížili. Toto však môže byť aj cestou po mínom poli, pretože nikdy nevie, čo z človeka vydoluje a ako to zapôsobí. „Držím sa toho, aby sa vďaka našim stretnutiam cítili dobre, aby mali lepšiu kvalitu života. Stane sa tak napríklad vtedy, ak dokážu prekonať veci z minulosti. Lebo kým neodídu staré veci, nemôžu prísť nové," dodáva.

TEXT A FOTO:
DARINA KVETANOVÁ

Taký bežný deň

Odomykám dvere, skladám tašku a otváram okno. Chvilu postojím, pozerám na okolie a vychutnávam si ten krátky moment, kým kancelária ožije. Nádych-výdych, nádych-výdych.

píše
Eva Melich
koordinátorka
a psychologička
Dostupné bývanie

To platí nielen ráno, ale počas celého dňa. Ako náhle kancelária ožije kolegami, klientmi, ruchom bežného dňa, už sa nezastavím. Stále je treba niečo zariadiť, zvoní telefóny, prichádzajú emaily, potreby, žiadosti, papiere, dokonca aj ľudia lietajú všetkými smermi. Jedinou výnimkou sú individuálne sedenia s klientmi. Tam je potrebné sa zastaviť, venovať plnú pozornosť bytosti predou mnou. Nie je to ľahké, som tiež iba človek. Často sa prichytím pri myšlienke, ako sa mojim klientom podobám. Riešim podobné problémy, nespávam pre rovnaké trápenia. Prečo sa ocitli v krízovej situácii? Čo tvorí ten rozdiel, pre ktorý sme tu takto a nie naopak? A čo by som robila na ich mieste? Mala by som ich silu, ich odhodlanie, ich snahu či motiváciu? Alebo by som to jednoducho vzdala a nechala sa unášať udalosťami?

Často máme predsudky voči ľuďom v kríze, ja sama ich mám. Práca s nimi mi ale pomáha prekonávať sa, vyzrievať a učiť sa. Spoznávaním mojich klientov, lepšie spoznávam samu seba. A to sú tie momenty, ktoré najviac milujem, pre ktoré to robím. Keď sa deň chýli ku koncu, kancelária sa opätovne ponára do ticha. Vtedy sa v tichosti venujem dokumentácii, svojim pocitom a myšlienkam. Vraciam sa k najvýraznejším udalostiam dňa. Znovu otváram okno a dívam sa. Nádych-výdych, nádych-výdych. Zatváram okno, balím sa. Zajtra pokračujeme.

“

Ľudská pomoc v núdzi neobsahuje len toho, kto ju dáva, ale aj toho, kto ju poskytuje.

- Václav Havel -

”

Tím projektu Dostupné bývanie správa Eva Melich, Juraj Juríček, Anna Adamcová a Kristína Pauerová.

Charita dokáže klientom pomôcť aj so zariadením prenajatých bytov.

Jediná spomienka v srdci je vďačnosť

A ja som vďačná. Som vďačná za to, koho všetkého som spoznala za posledné mesiace a aj za to, akými situáciami som si prešla. Všetko, čo sa udialo za posledné mesiace, je nové, krásne, ale zároveň aj smutné.

Keď odpovedám na otázky, o čom vlastne Dostupné bývanie je a komu má pomôcť, reakcie sú rôzne. Od pozitívnych až po zdesenie a pozastavenie sa nad tým, či si to vlastne naši klienti zaslúžia. Najviac ma pobavila otázka jednej známej,

píše
Anna Adamcová
sociálna pracovníčka
Dostupné bývanie

ktorá sa spýtala môjho otca, či sa mi to oplatí. Narážala na finančnú stránku. Ak by sa to spýtala mňa, poviem, že určite áno, ale po stránke vnútorného naplnenia. V tejto práci môžete človeku urobiť radosť už len tým, že mu zavoláte a povie-

te: „Vyberáme vás do projektu". Povie mu, že bude mať istotu, ktorá našim klientom chýba. Nemusí sa obávať toho, že by skončil na ulici, alebo by aj s deťmi museli ísť do azylového domu, či na ubytovňu. A to je na nezaplatenie. Máme klientov, ktorí by pred časom povedali, že oni sa do takejto situácie nemôžu dostať. A predsa sa dostali. Ako sa hovorí, nikdy nehovor nikdy. Naš projekt vychádza zo severského vzoru housing first. Cieľom je dvadsaťdva mesiacov pomáhať, hrať si nájom z eurofondov, pričom

klienti si platia len energie. Takto im vlastne pomáhame na začiatok postaviť sa na vlastné nohy. Ak sú vybraní do projektu, začína intenzívna spolupráca s tímom odborníkov: psychológ, sociálni pracovníci, bytový asistent a peer pracovník. Pomáhame im vo všetkom. Pevne veríme, že po dvadsiatich dvoch mesiacoch budú naši klienti plne sebestační a dokážu sa začleniť do majoritnej spoločnosti. Dufame, že sa projekt osvedčí a budeme môcť pomáhať v budúcnosti ďalším ľuďom v nepriaznivej situácii.

Jej exotický vzhľad a hebrejské meno vyvolávajú mnohé otázky. Navyše, miluje orientálne oblečenie, a tak sú ľudia často presvedčení o tom, že je cudzinka. Po Trnave sa donedávna pohybovala v spoločnosti labradora, dnes si musí vystačiť s bielou palicou. Masérka Sulamit Tóthová.

Skôr, ako sa začal náš rozhovor, rozpovedala mi zážitky zo Srí Lanky. Práve z tejto krajiny sa totiž vrátila po mesiaci intenzívneho spoznávania. Nebolo by na tom nič zvláštne, veď cestovanie je dnes dostupnejšie, ako kedykoľvek predtým. Ibaže Sulamit, alebo Suli, ako ju všetci na charite voláme, je nevidiaca. A na tú Srí Lanku sa vybrala celkom sama. No začnime pekne po poriadku.

Našla svoje poslanie

Sulamit sa narodila v meste Myjava a značnú časť života prežila v Senici. Obaja jej rodičia boli Slováci, odkiaľ sa teda zobralo to zaujímavé meno? „Najstaršia sestra mojej mamy opatrovala počas komunizmu arabské dievčatko. Volalo sa Sulamit, čo znamená mier. Ja som sa narodila o šesť rokov neskôr a rodičia sa nevedeli dohodnúť, aké meno mi vyberú. Napokon ma pomenovali práve po tom malom dievčatku,“ vysvetľuje Suli. Už ako bábätku jej diagnostikovali poruchu zraku. I keď nevidela dobre, dokázala rozpoznať veci navôkol a veľmi rada si čítala. Ochorenie sa však zhoršovalo a ako sedemnásťročná prišla definitívne o zrak. „Bolo to pre mňa veľmi ťažké. I keď som videla málo, von som chodila v sprievode iných ľudí a s paličkou, predsa len som videla svet okolo. Azraza nič. Niesla som to veľmi zle,“ spomína Suli. Ako dieťa chodila do školy pre nevidiacich v Bratislave, po nej odišla do Levoče a nastúpila na učňovku s odborom spracovateľ prírodných pletív. „V tom čase si toto zameranie vyberali mnohí nevidiaci, ja som však prišla na to, že ma to vôbec nebaví. Vždy som mala pozitívny vzťah k ľuďom a vedela som si predstaviť, že s nimi pracujem. Preto som si po skončení učňovky urobila v Levoči ešte dva roky masérkej školy pre nevidiacich. Vtedy som ešte netušila, že budem v tomto povolani úspešná.“

Vycíti, kto je úprimný

Byť masérkou je podľa Suli ťažký chlebiček. Živí sa ním už dvadsaťdva rokov a často býva unavená. Práve táto práca ju pred rokmi priviedla aj na Trnavskú arcidiecéznu charitu. „Prijali ma, aby som ako masérka pomáhala ležiacim ľuďom. V mnohých prípadoch išlo o veľmi ťažké zdravotné stavy, a tak som sa popri tejto práci musela aj vzdelávať. Masér, ktorý pracuje

Keď je túžba silnejšia ako hendikep Sulamit sa zbalila a odletela na druhý koniec sveta

V sedemnástich rokoch prišla o zrak. Napriek tomu sa teší zo života a plní si sny.

s chorým človekom, musí poznať kontraindikácie, aby nezhoršil jeho stav. V niečom mi poradili kolegyne zdravotné sestry, mnohé vedomosti som si však zisťovala sama z kníh. Bola to pre mňa veľká škola a aj vďaka tejto skúsenosti som dnes tam, kde som,“ spomína Sulamit. Hovorí sa, že ak človek stratí jeden zmysel, bude obdarený posilnením iného. Je teda pravda, že nevidiaci maséri majú schopnosť mnohé veci z človeka vycítiť? „Nechcem to zovšeobecňovať, no môžem povedať vlastnú skúsenosť. Keď masírujem, dokážem vyhmatať spazmy, malé hrčky spôsobené tým, že sval je v kŕči. Z ľudí tiež dokážem vycítiť, či klamú, alebo sú úprimní,“ hovorí Suli. Keď sa s niekým stretne prvýkrát, predstavuje si v duchu, ako tento človek vyzerá? „Áno, predstavujem a často sa aj tráfim. No viac, ako na jeho vzhľad, sa sústreďujem na to, čo hovorí. Človeku, ktorý vníma aj zrakom, posolstvo slov často uniká, nevenuje mu až takú pozornosť. My nevidiaci však dobre počujeme a ešte lepšie vnímame.“

Splnené sny

Sulamit odišla z charity na materskú dovolenku a narodila sa jej Ruženka, dnes šesťnásťročná mladá dáma. „Po pôrode mi lekár

ri povedali, že je slepá. Opísali tú istú diagnózu, ako mám ja. Bol to pre mňa šok, lebo, možno to znie zvláštne, ale ja som do posledného momentu verila, že moje dieťa bude zdravé. A to napriek tomu, že obaja jeho rodičia boli nevidiaci.“ Vnútorne presvedčenie čerstvej mamy napokon potvrdil odborný lekár. Skonštatoval, že Ruženka je úplne v poriadku a pre Suli to bol ten najkrajší moment. „Ruženka je pre mňa veľkou pomocou. Doma mi so všetkým pomáha a rada pečie.“ Niekedy si spolu dcéra s mamou skočia aj do obchodov, obdivuhodné však je, že Suli si aj sama dokáže vybrať správnu veľkosť aj štýl oblečenia, aký sa jej páči. „Rada nakupujem v sekáčoch, pretože tam nájdem orientálne kúsky oblečenia. Veľmi ma baví hľadať a vyberať si zo stojanov, čo sa mi páči. Aj predavačky ma vždy pochvália, ako som to zvládla a hovoria, že mám dobrý vkus.“ Nákupy a ďalšie situácie bežného dňa zvládne Suli vďaka výbornej orientácii. Je sebestačná, nebojí sa komunikovať s ľuďmi a veľa cestuje. A keďže Slovensko má už precestované, vyberá si aj vzdialenejšie destinácie. Srí Lanka bola snom, ktorý si nedávno splnila. „Na sociálnej sieti som sa zoznámila s českou sprievodkyňou, ktorá na Srí Lanke žije a má

miestneho manžela. Dohodli sme sa, že ma bude po krajine sprevádzať. Bývala som u nich a bolo to úžasné.“ Krajina ju zaujala od prvého momentu. Vystúpila z lietadla a zacítila krásne vône. Všade bolo cítiť oceán, kvety, rastliny a voňavé tyčinky. Atmosféra Srí Lanky ju uchvátila a vďaka výbornej sprievodkyňi padla pri spoznávaní aj zraková bariéra. „Vnímala som radosť aj smútok tamojších ľudí. Sú tam aj bohatí, no väčšinové obyvateľstvo žije chudobne. Peniaze majú najmä z turizmu, a tak im pandémie veľmi nepomohla, aj oni dosť trpia.“ Na Srí Lanke prežila výnimočné momenty, no ako nevidiacej by sa jej tam dobre ne-

Sulamit miluje orientálne oblečenie.

žilo, pretože pre ľudí s týmto znevýhodnením tam nie sú vytvorené dobré podmienky. A ako sa dnes žije nevidiacemu človeku u nás, na Slovensku? „Odkedy sa skončil komunizmus, veľa sa u nás zmenilo k lepšiemu. My nevidiaci však nemáme práve najlepšie pracovné podmienky. Práca nie je výhodná pre nás, ale skôr pre toho, kto nás zamestnáva. Chránených dielní je málo a iných miest, kde by nás zamestnali, ešte menej. Moji nevidiaci priatelia pracujú buď ako maséri, alebo ako košíkari či kefári. Na Slovensku nie je taká práca, v ktorej

by sa v prvom rade myslelo na to, aby sme boli spokojní.“

Hľadá nové bývanie

Sulamit má pred sebou momentálne veľkú výzvu. Z Trnavy by sa chcela presťahovať na dedinu, kde je väčší pokoj a kde by každý deň mohla chodiť na prechádzky do hory. Už bola takmer rozhodnutá, že jej novým domovom sa stane Majdánske, miestna časť Horných Orešian, napokon to však nevyšlo. Suli verí, že tá správna ponuka si ju čoskoro nájde. Keď sa presťahuje na dedinu, zadováži si psa. Len nedávno prišla o priateľa a zároveň toho najlepšieho pomocníka, labradora Huntenu. A tak sa dnes po meste pohybuje s paličkou. „Ovládať techniku s paličkou je úplný základ orientácie. Nerobí mi to problém, no so psom sa človek pohybuje rýchlejšie a aj bezpečnejšie. Musí však vedieť, čo od psa chce a dať mu ten správny príkaz. Mohla by som povedať, zavedť ma na charitu a on by tomu skutočne rozumel a zaviedol ma sem, toto sa však robiť nemá, veď čo ak charita napríklad zmení adresu. Huntentovi som tak dávala príkaz po príkaze, i keď on presne vedel kam ideme, už keď sme vystúpili z autobusu,“ hovorí Suli, ktorá sa s charitou nerozlúčila ani po toľkých rokoch a raz do týždňa sem prichádza masírovať. Aj vďaka tejto práci má známych, nazvime ich, z takého charitného prostredia. „Na ulici ma bežne zdravia bezdomovci. Dobré sa spolu vieme porozprávať. Raz, keď išli z nejakého posedenia, stretli nás s dcérou. Vracali sme sa domov a oni nás nabalili taškami s koláčmi, malinovkami a jedlom. Mali sme plné ruky,“ smeje sa Sulamit s tým, že z tohto zážitku sa ešte dlho nevedela spať. Táto spomienka ju dodnes dokáže dobre pobaviť.

DARINA KVETANOVÁ

Nevidiaci človek spoznáva krajiny prostredníctvom dotykov, zvukov a vôní. Vďaka skvelej sprievodkyňi sa to Sulamit podarilo aj v prípade Srí Lanky.

Strata dieťaťa, partnera, zranenia z detstva či pád na dno Trauma je obrovský balvan. Človek nevie, ako ďalej

Do života človeka môžu zasiahnuť udalosti, s ktorými sa ťažko vyrovnáva. Na jeho psychike zanechávajú bolestivé stopy a spôsobujú traumy. O tom, ako sa s takýmto zranením vyrovnávať, hovorí Daniela Patková, vedúca pracovníčka služby špecializovaného sociálneho poradenstva Trnavskej arcidiecéznej charity.

radí

Daniela Patková

vedúca pracovníčka služby špecializovaného sociálneho poradenstva TADCH

Vo svojej práci sa stretáva s ľuďmi, ktorí stratili milovanú osobu, prežili chorobu alebo nehodu, po ktorej sa ich život úplne zmenil. Prichádzajú za ňou aj ľudia, ktorým v detstve pravidelne ubližovali a dodnes, i keď si toho často nie sú vedomí, sa cez tieto traumatizujúce zážitky nevedia preniesť.

Strata dieťaťa

Bolesť a ťažoba, takéto pocity prežíva človek pri traume, ktorá sa prejaví po veľmi stresujúcej udalosti. Rana na jeho duši je ako veľký balvan. Nevie, ako ďalej, ktorým smerom sa vydať, aký krok urobiť. „V noci je ťažké zaspáť, ráno zas vstať z postele a urobiť bežné fyzické aktivity. Traumatizovaný človek je podráždený, hnevá sa, obviňuje sám seba, izoluje sa od ľudí a prestáva mať záujem o bežné činnosti. Pokiaľ nevyhľadá pomoc, môže viesť trauma až k zdravotným problémom,“ vysvetľuje Daniela Patková. Najväčšou traumou v živote je strata dieťaťa, s ktorou sa nedá celkom vyrovnáť. Potrebné však je snažiť sa takúto stratu spracovať. „To znamená odpustiť svetu, že sa to stalo. Obvykle sa totiž človek pýta, prečo práve ja, prečo práve moje dieťa? V takýchto situáciách je dôležité, aby si doprial potrebný čas na smútenie. Dôležité je hľadať a nachádzať motiváciu žiť. Tou najsilnejšou bývajú obvykle tí najbližší, ktorí vypočujú, podajú pomocnú ruku a zdieľajú bolesť spolu s traumatizovaným rodičom.“ Pomôcť však môže aj komunita ľudí, ktorí si prešli podobnou životnou situáciou a vedia sa tak pochopiť. Rodičia, ktorí stratili dieťa, zakladajú podporné skupiny alebo kluby, v ktorých si pomáhajú navzájom.

Strata partnera

Bolestivá je tiež strata životného partnera. Ako ju bude človek prežívať, závisí od toho, ako jeho vzťah fungoval a ako veľmi bol na partnera naviazaný. „Rozhoduje aj to, za akých okolností milovaný odišiel, či mala rodina možnosť pripraviť sa

na to, alebo tento odchod zasiahol blízkych nepripravených. Inak tiež vnímame stratu, pokiaľ ide o človeka v mladom a pokiaľ o človeka v seniorskom veku. Bolí však vždy,“ vysvetľuje poradkyňa. Aj pri takejto strate je potrebné dostatočné obdobie smútenia. Jeho výsledkom však nemá byť zabudnutie na milovanú osobu. V našom živote mala významné miesto a jeho súčasťou tak zostane aj po smrti. Zostávajú v nás spomienky na krásne momenty. Dôležité je prijať ich ako fakt, že sú tu a navždy budú. Takýto postoj by mal podľa Daniely Patkovej zaujať aj nový partner osoby, ktorá prišla o predošlú lásku. „Mal by rešpektovať jej spomienky a prijať ich ako súčasť života človeka, ktorého miluje.“

Trauma zo zranenia

Bol to úspešný človek, ktorému sa darilo. Potom prišla nehoda, po nej zostali zranenia na duši aj na tele. Stal sa z neho invalid, prišiel o zamestnanie, opúšťa ho partner. Takýto človek sa dostáva do situácie, kedy potrebuje pomoc. Jeho život sa v jednej sekunde zosypal ako domček z karát, prežíva bezmocnosť a kladie si otázku, ako

V noci je ťažké zaspáť, ráno vstať z postele. Traumatizovaný človek prežíva pocity úzkosti a nevie, ako ďalej.

bude ďalej žiť. Čo ho čaká? Prekonať psychickú traumu po nehode, úraze či vážnom ochorení, dokáže človek tak, že nájde nový zmysel života. „Najskôr začne intenzívnejšie vnímať svet okolo seba. Zrazu vidí, že svieti slnko, počuje spievať vtáky, všimá si, že kvitnú kvety. Učí sa pokore cez to, že si uvedomuje, čo mal a o čo prišiel. Situácia, v ktorej veľa stratil, mu tak môže priniesť novú energiu a nové životné výzvy,“ hovorí Daniela Patková. Neraz bola

svedkom toho, ako človek v takejto situácii zmenil zamestnanie, pretože mal chuť pomáhať. „Ľudia v sebe v podobných momentoch objavujú inú cestu, iný talent. Majú chuť byť užitoční a pomáhať, pretože v tom vidia zmysel.“

Traumy z detstva

Pokiaľ človek prežil v detstve vážnu traumu a nedokázal ju spracovať, podpisuje sa na jeho sprá-

vaní aj dnes. „Opakovane a často sa stretávame s osobami, ktoré prišli zo sociálne znevýhodneného prostredia, kde im bolo v detstve ubližované. Pokiaľ im v tejto situácii nikto nepomohol, potom je trauma veľmi veľká a zasahuje osobnosť človeka, ktorý k nám prichádza,“ vysvetľuje poradkyňa pre špecializované poradenstvo. Človek si pritom vôbec nemusí uvedomovať, čo spôsobuje jeho problémy. Vypláva to na povrch po osobnom rozhovore, počas ktorého sa vrátil do udalostí v detstve. Pre traumu z detstva môže mať averziu voči životu, nechť riešiť svoje problémy, môže prežívať obrovský pocit menejcennosti. „Zlepšiť situáciu pomáha dlhodobá práca s klientom. Pracujeme na pozitívnom sebahodnotení a seba prijatí, učíme ho uvedomiť si, čo je na ňom dobré, čo má rád a kde sa môže realizovať.“ Z detstva si traumu odniesla aj Jana, ktorá prišla do poradne. Zažila závislosť od alkoholu u oboch rodičov a sama do nej ako mladá, dospelá žena spadla. Obávala sa, že príde o die-

Pomôžeme vám

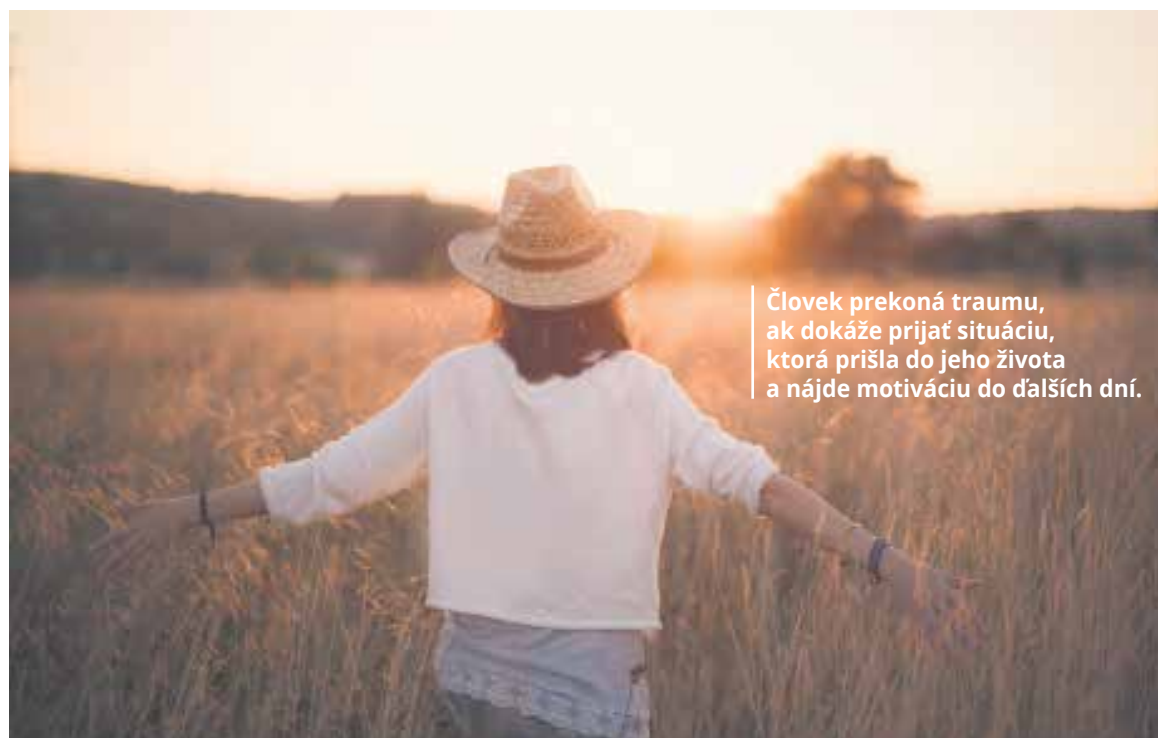
Zažívate podobné pocity a potrebujete pomoc? Obráťte sa na poradcov pre špecializované sociálne poradenstvo. Stretnutie si môžete dohodnúť na čísle 0948 590 475.

ťa, pretože opakovane prichádzala domov pod vplyvom alkoholu. Jana vyhľadala pomoc charity s tým, že chce zmeniť svoj život. Uvedomila si, že nechce svojmu dieťaťu spôsobovať rovnakú bolesť, akú sama zažila. Po úspešnej liečbe už druhý rok abstínuje, príkladne sa stará o dieťa a zodpovedne vykonáva svoju prácu.

Kde nájsť pomoc

Človek, ktorý zažíva psychickú traumu, by mal vyhľadať odbornú pomoc. Tou môže byť rozhovor s poradcom alebo poradkyňou pre špecializované sociálne poradenstvo. „Počas neho spoločne hľadáme novú cestu, poskytujeme ventil, povzbudenie, snažíme sa, aby našiel motiváciu do ďalších dní. Ubezpečujeme ho, že v situácii, ktorú prežíva, nie je sám, že podobnou skúsenosťou si prešli viacerí ľudia a dokázali ju zvládnuť,“ objasňuje Daniela Patková. Najmä vo vyhrotených situáciách je potrebná pomoc psychológa, psychiatra či terapeuta. Aj tú vie sprostredkovať poradca na charite. „Takéto stretnutie traumatizovanému človeku v prvom rade pomôže pomenovať jeho problém, zaoberať sa ním a pracovať na ňom skôr, ako začne mať vážne následky,“ dodáva Daniela Patková.

DARINA KVETANOVÁ

Človek prekoná traumu, ak dokáže prijať situáciu, ktorá prišla do jeho života a nájde motiváciu do ďalších dní.

Staré knihy s novou hodnotou

Od roku 2002 prevádzkuje Diecézna charita Nitra chránenú dielňu Sv. Jozefa s nevšedným zameraním - špecializuje sa na viazanie a opravy kníh. Opravuje staré a poloroztrhané zväzky a niekedy aj rozprávkové knižky, ktoré sú po generácii rodinným dedičstvom.

Chránená dielňa vznikla pre ľudí, ktorí majú limitované šance uplatniť sa na pracovnom trhu. Môžu mať zdravotné obmedzenia alebo znevýhodnenie, no sú zruční a precízni. Práca kníhviazačov nie je len manuálna, vyžaduje si aj kreatívneho ducha, cit pre detail a estetiku. Cez ich ruky už prešli odborné, detské, či liturgické knihy, no viazali aj tlačivá pre úrady či inštitúcie, tiež časopisy, vyrábali ochranné obaly či škatuľky. „Chcela by som urobiť radosť mame, na túto obľúbenú knihu z detstva má krásne spomienky,“ hovorí žena a ukazuje na knihu, ktorú vyše polstoročia skladovala v pivnici. Teraz prechádza rukami kníhviazačov, dostáva novú hodnotu, aby opäť prinášala radosť. Dielňa nitrianskej charity podporuje ohľaduplné zaobchádzanie so zdrojmi planéty, tak ako to popisuje Encyklika Svätého Otca Františka LAUDATO SI' o starostlivosti o náš spoločný domov. Nevyhadzovať, nekupovať nové, ale snažiť sa o maximálne využitie vecí, v tomto prípade kníh, ich opravou alebo redistribúciou. Práve tá je ďalšou činnosťou, ktorú Diecézna charita Nitra rozbieha. Pri dielni vznikla takzvaná Útulňa kníh, charitný antikvariát, v ktorom dostávajú šancu knihy a iné umelecké predmety. Pokiaľ má niekto tieto veci doma nevyužité, Nitrianska charita ich rada prijme. Zároveň pozýva návštevníkov, aby si prišli vybrať zo súčasného štedrého portfólia.

*Chcete darovať knihy
v Nitre?*

Kontaktujte nás na čísle
0903 222 039
Informácie nájdete aj na
www.charitanitra.sk

PETRA BALÁŽOVÁ-GALUSOVÁ
ERIK ŠÁŠIK
Diecézna charita Nitra

Nikdy sa nestretli, a predsa vyrábajú spoločné dielo

V dobrovoľníckej dielni Grécko-katolíckej charity Prešov šijú tašky, ktoré sú ekologické a zároveň nesú výnimočné posolstvo. Produkt z látky vzniká zapojením Petra, Jany s dcérou Henrietou a napokon Emy. Zaujímavé je, že i keď spolu pracujú na tomto krásnom diele, nikdy sa nestretli.

Výrobu tašiek totiž charita rozbehla počas pandémie, ktorá nebola práve naklonená spoločenským stretnutiam. Dobrovoľníkom z troch generácií však počiatočné nadšenie vydržalo dodnes.

Látky od Petra

Na začiatku výroby charitných tašiek sú látky. Práve tie dielni daroval Peter (63), ktorý len nedávno ukončil svoje podnikanie ako výrobník svadobných oblekov a stal sa dôchodcom. Peter sa tomuto remeslu venoval tridsať rokov, počas ktorých sa doma nahromadilo množstvo látok. Tie si, ako hovorí, do hrobu nezoberie, a tak ich daroval charite a pomohol tak pri rozbehnutí novej aktivity. V roku 2003 to zas bola práve charita, ktorá Petrovi pomohla v odhodlaní skončiť so závislosťou. Ako

Ema a taška
s motívom, ktorý
sama vyšila.

abstinujúci alkoholik prišiel do klubu, ktorý funguje pri charitnom zariadení Domov nádeje v Prešove. Výsledkom podpory, ktorú tam dostal, je dnes už 18-ročná abstinencia. Pomoc charity prijala nedávno Petrova rodina opäť. Jeho dcéra má sedem detí a vďaka potravinovej pomoci mohla aspoň trochu odľahčiť rodinný rozpočet. „Napadlo mi, že je dobré, keď si ľudia navzájom pomáhajú, a tak som charite daroval látky. Nevnímam

to však ako niečo za niečo. Skôr, že sme sa obdarovali navzájom, bezprostredne a z lásky. Práve toto je hodnota a pravá pečať toho poslania.“

Tvar aj duša

Druhú dôležitú úlohu pri výrobe tašiek má Jana (45). V Prešove prevádzkuje salón so spoločenskými šatami a pozitívny vzťah k tomuto remeslu po nej zdedila aj dcéra

Henrieta. Tá sa stala dobrovoľníčkou v prešovskej charite a oslovila ju tu práve výroba vecí z recyklovaného materiálu. „Dcéra prišla domov a porozprávala mi, že sa jej v charite opýtali, či by dokázala šiť tašky. A tak sme sa rozhodli, že to vyskúšame spolu. Vzadu v salóne mám malú dielňu. Henrieta nastrihávala látky a ja som šila,“ hovorí s tým, že z pomoci charity majú obe dobrý pocit. Napokon, keď sú tašky ušité, prichádza na rad študentka Ema (16). Hotovému dielu vdýchne dušu tak, že naň vyšije obrazy s evanjelizačnou tematikou. Jej tvorba sa ľuďom páči, aj preto zvažuje, že by sa zapojila do výroby ďalších produktov. Ako sa táto študentka dostala do dobrovoľníckej dielne? „Stalo sa tak vďaka rozvojovému programu DofE. Z rôznych aktivít, ktoré ponúka, som si vybrala práve dobrovoľníctvo na charite. Páči sa mi, že pomáham v mojom meste, že môžem prispieť k tomu, aby bolo lepšie. Tvorivá činnosť mi prináša nové skúsenosti, ktoré môžem v budúcnosti zúročiť a zároveň ma upevňuje vo viere a pomáha mi rozvíjať vzťah s Bohom,“ hovorí Ema.

DARINA KVETANOVÁ
Foto: Veronika Futejová

Pri šití zabúdajú na problémy

Už niekoľko mesiacov napĺňa miestnosť Charitného domu sv. Alžbety rytmické klopkanie, rezavý zvuk nožníc a sem-tam zvedavá otázka. Arcidiecézna charita Košice zriadila pre ženy bez vlastného domova krajčírsku dielňu a dáva im tak možnosť novej realizácie.

O šikovnosti týchto žien svedčia ušité kusy oblečenia, plátenných

tašiek či diek. Vďaka novozriadenej krajčírskej dielni si uvedomujú, že sú potrebné, zručné a že aj ony majú šancu uplatniť sa na trhu práce.

Reštart spoza stroja

Za prvým krajčírskym strojom sedí pani Eva. Pod jej rukami sa mihajú kusy látky, z ktorých bude patchwork deka. „Som veľmi

rada, že niečo také vzniklo na našej charite, kde bývam. Nikdy v živote som s krajčírskym strojom nerobila. Učím sa niečo, čo som doposiaľ nevedela.“ Služby Arcidiecéznej charity Košice využíva už deväť rokov. Po niekoľkých rokoch bezdetného manželstva požiadal jej muž o rozvod. Následný životný partner holdoval alkoholom, čo vplývalo aj na ňu samotnú. Po jeho smrti hľadala šťastie a pokoj v náručí ďalšieho partnera, ktorý ju vyhodil zo spoločného bývania. Bez zázemia a finančnej zábezpeky našla dočasný domov v charitnom zariadení, kde pracuje na svojom reštarte.

Plnia si sny

Sociálna pracovníčka Martina Podhájecká hovorí, že mnohé ženy ubytované v charitnom dome, kde sa dielňa nachádza, sa v šití doslova našli. „Niektoré si splnili dlhoročný sen, naučiť sa šiť na šijacom stroji. Iným to vyplňa čas. Na chvíľu zabudnú na svoje problémy a zaspomínajú na časy, kedy sa šitiu venovali aktívne.“ Dnešné výtvary slúžia predovšetkým pre potreby prijímateľov, ale niekoľko kusov si našlo už aj nových majiteľov. „Ušili sme plátene

tašky, textilné obaly na kozmetiku aj dekoratívne obliečky na vankúše. Domov si ich odniesli návštevníci podujatí, kde sme prezentovali našu tvorbu,“ hovorí Martina Podhájecká. Táto aktivita je podľa nej jedným z príkladov charity, keď práca s ľuďmi bez domova má prínos pre spoločnosť.

Uveria v seba

Človek, ktorý dočasne žije v Charitnom dome sv. Alžbety, nie je len bez vlastného domova, ale často aj bez sebadôvery alebo pocitu potrebnosti. Kreatívna záujmová činnosť spojená s odborným vedením podporuje samostatnosť a sebarealizáciu a prináša nové možnosti uplatnenia na trhu práce. Prijímateľky si v dielničke zároveň upravujú vlastný odev a recyklujú darované oblečenie, ktoré už nie je nositeľné. „Pri šití používame bavlnené tričká, rifľovinu alebo košeľe zo sociálneho šatníka. Takéto pretváranie vecí prispieva k rozvoju kreativity prijímateľiek a zároveň tak kusy oblečenia neskončia niekde v kúte, nevyužité,“ opisuje dodáva Martina Podhájecká.

SILVIA HRABČÁKOVÁ
Arcidiecézna charita Košice

V charitnej dielni šijú
pláténé tašky, obaly
na kozmetiku aj
obliečky na vankúše.

Foto: Archív ADCH KE

Rozprávanie nezávislej novinárky Sary Činčurovej o záchrannej misii si môžete v plnej verzii vypočuť v podcaste Charita pomáha. Nájdete ho na Spotify, Google Podcast a v ďalších podcastových platformách.

Slovenská novinárka na palube záchrannej lode See Eye4

Jediná cesta z pekla viedla na more

Novinárka Sára Činčurová strávila tri týždne na lodi See Eye4 a spolu s posádkou vyťahovala topiacich ľudí zo Stredozemného mora. Svoj vlastný život a život svojich detí stavili do hazardnej hry, ktorá sa mohla skončiť tragicky. To všetko pre to, aby sa dostali z krajiny, kde ich mučili.

Keď sa 16. mája rozozvučala siréna na See Eye4 prvýkrát, dvadsaťtričlenná posádka zaujala nadvihnuté pozície a začala so záchranou ľudí v preplnených člnoch. Na mori sa plavili niekoľko dní. Nemali pri sebe vôbec nič a pred plavbou pili len vodu, aby znížili svoju hmotnosť na člne. Pociť hladu pritom dôverne poznali. Pravidelne ho zažívali v detenčných centrách v Líbyi, odkiaľ utiekli a v snahe zachrániť sa, vyplávali na more.

Roky zúfalstva

Sára Činčurová bola súčasťou záchrannej akcie, ktorú zorganizovala

humanitárna organizácia Sea-Eye a živo nám opísala pocity z popoludnia, keď loď narazila na preplnený čln zúbožených ľudí. Paluba lode, na ktorú stúpili, bola pre nich prvým bezpečným miestom po mesiacoch až rokoch strachu a zúfalstva. „Držala som ich, aby neomdleli, zisťovala som, či nepotrebujú lekársku pomoc. Rukou som pritom vo vrecu lovila papierik, na ktorom bolo napísané, koľko stlačení hrudníka a vdychov treba na oživenie malého dieťaťa. Zachránili sme štyristo oseem ľudí, ktorí sa topili, z toho stopäťdesiat detí. Najmladšie malo len osem mesiacov, deväťnásť z nich nemali ani dvanásť rokov a štyri ženy z lode boli tehotné. Nikdy predtým som nevidela ľudí v takom šoku.“

Krutá stráž

V Líbyi pretrvávajú vojnové konflikty a pobrežná stráž je zapletená aj do takých zločinov, ako je obcho-

dovanie s ľuďmi. Napriek tomu Európska únia podpísala s krajinou dohodu, na základe ktorej hliadka vracia utečencov späť do zeme, kde ich potom väznia, mučia a znásilňujú v detenčných centrách.

Zážitok, ktorý dosvedčuje krutosť pobrežnej stráže, má Sára pred očami dodnes. Hliadka hodiny prenasledovala čln s utečencami a po tom, čo ľudí záchranári zo See Eye4 evakovali, zaznel výbuch. Stráž ho okamžite potopila granátom, rovno pred očami všetkých prítomných. V akom stave boli unikajúci ľudia? „Predstavte si, že by ste v preplnenom člne strávili dva až tri dni. Čln sa nakláňa. Neustále ste na slnku. Samozrejme, chýba toaleta, motor je starý a uprostred ničoho prestane fungovať. Do člna nateká slaná voda a celá tá zmes, s močom a benzínom, vám leptá pokožku. Neviete, či vás niekto zachráni, ste zúfalý a pomaly sa lúčíte zo životom. Pred očami vám zomiera vaše dieťa, manžel či manželka a vy nie ste schopný mu pomôcť.“

Slovenská katolícka zvyšuje citlivosť voči ľuďom, ktorí sú prinútení z dôvodu nebezpečenstva utiecť zo svojej krajiny. Spolu s Caritas Europa advokujeme za vytvorenie bezpečných a legálnych ciest pre utečencov, za vznik spoločného azylového systému a dodržiavanie záväzku nevraciat utečencov alebo migrantov do krajín, kde čelia vážnemu ohrozeniu života alebo slobody.

Cesta do prístavu trvala tri dni a za tento čas si Sára vypočula množstvo tragických príbehov. Rozprávala sa so ženami, ktoré po znásilnení otehotneli, niektoré stratili dieťa. Uvedomovali si, že Európa je ďaleko a ich šanca preplávať do nej je mizivá. Napriek tomu boli títo ľudia ochotní podstúpiť hazardnú hru. Pretože jediná cesta z pekla viedla na more.

Zatracovaná záchrana

Mnohé zachraňujúce organizácie zo Západnej Európy boli za akcie podobné tej, ktorú opisuje Sára, kriminalizované. Zachraňovať utečencov nie je populárne a časť verejnosti sa na takúto pomoc pozerá negatívne. Ani nenávisťné reakcie na články, ktoré slovenská novinárka o záchrannej akcii napísala, na seba nenechali dlho čakať. „Nerozumím tomu, že Slovensko, krajina, ktorá zažila komunistický režim a z ktorej toľko ľudí utieklo, môžeme mať taký negatívny prístup k migrujúcim ľuďom,“ hovorí. Spomína si na to, ako ju ľudia na lodi objímali, ďakovali jej a aké vďačné boli malé deti, že sa s ňou môžu zahrať. „Na mori sa nezaoberte krajinou pôvodu. Dôležitá je pomoc človeka človeku. Keď sa niekto topí, nepýtate sa ho na to, akej je národnosti. To by nemalo zohrávať žiadnu úlohu.“

MONIKA ČOPÍKOVÁ
Slovenská katolícka charita

Charita v Iraku postavila pätnásť studní

Každá zo studní, ktoré postavila Slovenská katolícka charita v rámci zahraničnej pomoci v Iraku, pomáha asi tisícke miestnych ľudí. Poslednú získali obyvatelia troch obcí, v ktorých našli útočisko pred Islamským štátom celé rodiny. Dediny sa rozrástli natolko, že ľudia pili znečistenú úžitkovú vodu.

Prevrtáť sa až dvestopäťdesiat metrov pod zem bolo nutné v obci Shekhkan, kým vytryskol dostatočne výdatný zdroj vody. V obci žije okrem pôvodných obyvateľov aj dvestopäťdesiat jezidských rodín, ktoré tu našli nový domov. „Ďakujeme Slovensku i charite za stud-

ňu. To, aká je voda dôležitá, zistíte, až keď ju nemáte,“ povedal tunajší starosta Tarik. „Predtým sme museli kupovať balenú vodu, mnohí sú však chudobní. Otočiť kohútikom a pustiť vodu je veľká úľava,“ potvrdila starostove slová 32-ročná Shilan. Spolu s manželom a dcérou patrí medzi vnútorných vysídlených, ktorých miestni prijali medzi seba. Do Sinjaru, odkiaľ ušli, sa vrátiť nemôžu. Nemajú totiž finančné prostriedky na to, aby dali do poriadku dom, ktorý im vo vojne zničili.

Na studňu sami nestačia

Irak v septembri navštívil tím humanitárnych pracovníkov Slo-

venskej katolíckej charity, aby sa zúčastnili slávnostného otvorenia studne v obci Hasan Ava, v ktorej prijali sedemdesiat vysídlených rodín. „Boli sme tu naposledy pred dvomi rokmi. Ľudia si zachovali svoju pohostinnosť, všade nás ponúkli výborným čiernym čajom,“ hovorí Hugo Gloss, manažér humanitárnej pomoci. Aj on sa na vlastné oči presvedčil, ako chcú miestni obnoviť všetko, čo je v ich silách. Na studňu však sami nestačia. Odteraz sa už môžu napiť čistej vody vďaka spolufinancovaniu projektu z programu oficiálnej rozvojovej pomoci SR, SlovakAid. V obci Sreskha sa na otvorenie studne prizerali miestni chlapci popri tom, ako pásli ovce. Aj tu žijú jezidi, ktorí sem utiekli kvôli prenasledovaniu Islamského štátu. Charita pre nich postavila studňu vďaka štedrosti veriacich, ktorí prispeli do Zbierky na pomoc prenasledovaným kresťanom a utečencom a vďaka dôve-

Inžinier Hashem (vpravo), ktorý je zodpovedný za technickú stránku výstavby studní, naberá vodu obyvateľom obce Shekhka.

re Konferencie biskupov Slovenska, ktorá zbierku vyhlásila.

Naším spoločným cieľom je podporiť prenasledovaných, základné životné potreby pre nich a vzde-

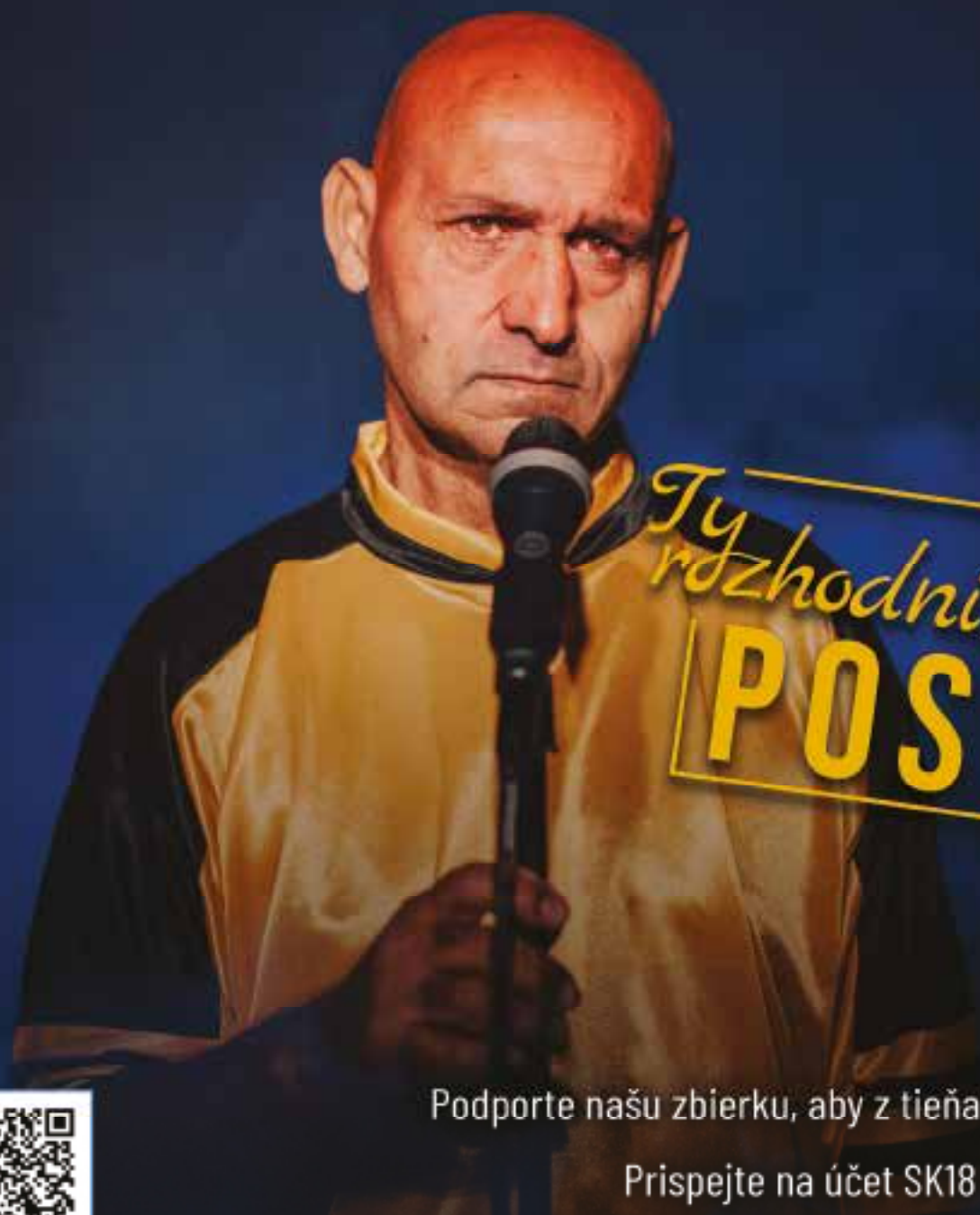
lávania ľudí na Blízkom východe. Pridať k pomoci sa môžete aj vy na www.charita.sk/pomoc-utecencom.

JÁN KOŠTA
Slovenská katolícka charita

Charita denne pomáha ľuďom v núdzi.

SLOVENSKÁ KATOLICKÁ
Charita

Ty rozhodni. **KOĽKÍ
POSTÚPIA**

Podporte našu zbierku, aby z tieňa na svetlo mohol vystúpiť každý.

Prispejte na účet SK18 1100 0000 0029 4411 6341, VS: 11

www.charitapomaha.sk

Duchovné slovo na záver

Objavme čaro adventu

Čarovné, neopakovateľné obdobie pred najkrajšími sviatkami roka je opäť tu. Už teraz na naš tešia hlavne deti. Ani dospelí nie sú uchránení od nálady predvianočného očakávania.

Atmosféra týchto dní nenechá nikoho ľahostajným. Všetci, nazvime sa ľuďmi dobrej vôle, ktorí chceme prežiť sviatočné chvíle v ich pôvodnom duchu a nechceme ich vymeniť len za dni sladkého ničnerobenia, nemôžeme nepočuť výzvu k opravdivej príprave na Vianoce. „Pripravte cestu Pánovi! Vyrovnajte mu chod-

píše
**Mons.
Ján Bučík**
duchovný
správca TADCH

níky“ (Mt 3,3). Vychádza z úst muža askézy, Ježišovho predchodcu a kazateľa prvého adventu, Jána Krstiteľa. Adventné dni sa pre nás stávajú nielen obdobím horúčkovitých nákupov, neustáleho zhonu, ale predovšetkým očakávaním veľkej nádeje a vykročením za ňou. V tomto

zmysle si uvedomujeme, že všetky naše úbohosti, nerovnosti na našej životnej ceste, do ktorých sme upadli, nie sú pre nás totálnou beznádejou, bezvýchodiskovou situáciou. Je tu možnosť vyjsť z jamy nášho pádu. Upriamiť životný smer. Sme totiž na ceste. Každý nový krok je šancou. Nech už nerovnosti na našej ceste boli akokoľvek veľké, vždy sú v tomto duchu malicherné, ak je z našej strany ochota na tejto nerovnosti spolupracovať, to znamená vrátiť sa k sebe, byť sebou samým. Teda objaviť v sebe opäť štipku dobra, aby sa mohla vo svetle vianočnej hviezdy

zaskvieť v plnom lesku. Advent pre nás znamená výzvu k prebudeniu, aby sme neprespali veľkú príležitosť, ktorá sa nám núka, aby sme tak prestúpili z tmy do svetla, z noci do dňa. Dôležité je pri tejto rekonštrukcii našej životnej cesty neustále živiť vedomie, že naša cesta, na ktorej

odstraňujeme jednotlivé kazy, vedie ku vznešenému cieľu. Áno, milí priatelia, adventný čas je pozvaním k plnšiemu životu, k vianočným hodnotám, ktoré nie sú ohraničené žiadnym časovým úsekom. Požehnaný adventný čas vám v modlitbe vyprosujem.

ilustračné foto